

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

ועדת איכות הסביבה

והועדה לעניין טבע עירוני

ישיבה בנושא

טבע עירוני ואיכות הסביבה

שהתקיימה ביום ג' – 25.01.18, שעה 17.00

ברח' דיזנגוף 200 - במשרדי הרשות לאיכות הסביבה

סטנוגרמה

לורן לוי

שוש בלו

עוזרת חבר המועצה עו"ד ראובן לדיאנסקי

<u>חברי הועדה ה"ה:</u> <u>מוזמנים ה"ה:</u>	עו"ד ראובן לדיאנסקי - היו"ר
איתן בן עמי	מנהל הרשות לאיכות הסביבה
יונתן ברזילי	תושבת תל-אביב - עץ בעיר
גליה לימור שגיב	רכזת מעורבות ציבור
ברכט דורית	תושבת תל-אביב
רפאל חזני	רכז משמר המועצה - החברה להגנת הטבע
אמיר כהן	משמר המועצה
מתן נחום	מתכנן סביבתי - חברה להגנת הטבע
עינת גפן סגל	הרשות לאיכות הסביבה
בל וייס	הרשות לאיכות הסביבה
מורן	שיווק פיסבוק תל אביב יפו הירוקה
ארז ניסים	ראש אגף תברואה
אלון אלירן	תושב העיר
שרה פישר	מורה ומרצה - מובילת איכות
יהודה דרור	עץ קהילתי

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה ונהלת העיר
יו"ר הועדה

על סדר היום:

1. **סיור במשרדי הרשות לאיכות הסביבה .**
מציג : איתן בן עמי – מנהל הרשות לאיכות הסביבה.

2. **תשתיות המחזור בעיר ת"א-יפו**
מציג : ארז ניסים, מנהל אגף התברואה.

חינוך והסברה על חשיבות המחזור בעיר ת"א-יפו
מציג : איתן בן עמי – מנהל הרשות לאיכות הסביבה.

* * *

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

שלום לכולם. נמצאים אתנו כאן היום מר איתן בן עמי, שאתם מכירים, מנהל הרשות לאיכות הסביבה וארז ניסים שהוא מנהל אגף התברואה בעיריית תל אביב, אגף שבו כאלף עובדים. בבקשה, איתן.

סיור במשרדי הרשות לאיכות הסביבה

מר איתן בן עמי- מנהל הרשות לאיכות הסביבה:

שלום לכולם. שמי איתן בן עמי, הצטרפה אלינו גם בל וייס, שהיא אצלנו בתפקיד חדש ברשות לאיכות הסביבה.

אנחנו יושבים בחדר ספריה שהיה פעם של חברה עירונית, שלא אנקוב בשמה וזה למעשה הפנים החדשות שמראות קצת לאיפה הרשות הולכת. יש לנו פה הרבה מאד חברה, הנה עינת גפן סגל - מנהלת את תחום הקיימות פה. בקרוב כנראה השם של הרשות גם רשמית ישתנה ל-הרשות לאיכות הסביבה וקיימות. היות ויש לעינת מחלקה מאד גדולה, כמעט 17 עובדים ועוד כל מיני יועצים ותזונאיות ומתמחים, יש לנו גם מתמחה לתחום המזון. הרבה מאד חברה צעירים ולכן עשינו להם גם איזה משהו שהוא הרבה יותר צעיר ופחות משרדי. כי הרבה מאד מהתחומים של קיימות הם גם תחומים שצריכים לפתח את היצירתיות. אתה צריך לבוא לפה ביום, יושבים פה בשולחן הממוחזר אגב, הכול פה זה עץ ממוחזר. יושבים פה ולומדים, אנשים יושבים על המחשבים, יושבים על הספה, עובדים על השולחנות. יש פה באמת התרחשות. זה גם מזמין אנשים מבחוץ, ארגונים או כל אדם אחר שרוצה להתעסק לבוא לפה ולעשות.

אנחנו מתעסקים בתחום הקיימות, החל מחינוך בבתי ספר, יש לנו כמעט 60 בתי ספר, גם יסודיים ועכשיו נכנסנו יותר לכיוון העל יסודיים, שעובדים שם בתוכניות חינוך לקיימות, גינות למעשה בית ספריות שאנחנו מפעילים שם בתוך בית הספר, תוכניות חינוכיות שונות ומגוונות.

לאחר מכן זה עובר לכל הנושא של הקשר, גם עם שפ"ע, גם לטיפול ופיתוח כל הטבע העירוני, גינות קהילתיות – הגענו ל-39, היו פה 25 לפני כשנתיים, זה פיתוח מדהים של תושבים. ומה שיפה, שזה כבר לא רק למי שעושה את הערוגה ויש לו את הערוגה שלו, אלא זה באמת הופך למשהו קהילתי, ונערכות שם עשרות פעילויות, אפילו שתי חתונות היו בגינות קהילתיות, אירועי חגים ואירועי סופ"ש, גני ילדים באים וקשישים וחגיגה שלמה.

זה עובר לתו ירוק לעסקים. יש לנו פה צוות שלם שמטפל מול עסקים. הם עבדו עם כמעט 70 עסקים השנה, מתוכם 40 קיבלו הסמכה רשמית. היה טקס מאד יפה בבניין העירייה. אנחנו הולכים לפתח את זה לעוד

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

תחומים, לא רק למסעדות וברים אלא גם ל'סופרמרקטים' ואולי למלונות, כי שם יש מקום להתייעלות אנרגטית, למחזור לצורך העניין, הפחתה של שימוש בכלים חד פעמיים, עולם ומלואו. פחות משאיות שנוסעות בכבישים. כמעט הפחיתו, פשוט בעזרת סידור של המחסן אחרת, כמעט ב-60 אחוז את כמות האספקה שהם צריכים לקבל, שזה מדהים. אם נשכפל את זה לעוד מסעדות, זה יוצא מן הכלל.

יש לנו תחום חדש שנכנסו אליו, שמדבר על כל הנושא השיתופי – כלכלה שיתופית, ספריות חפצים. מי שראה בגן שנקין, לקחו מחסן שהיה של איש האחזקה של בית תמי והפכו אותו למחסן צעצועים. היום הורים יכולים לבוא ואז יש להם 'בימבות' וכלי חפירה ובובות וכל מיני דברים כאלה. לוקחים, חותמים, מחזירים. ואז למעשה לא כל אחד צריך לקנות 'בימבה'. הרי כל הרעיון, וזה אחד הדברים המרכזיים של הרשות פה, זה איך לצמצם צריכה ואחרי זה איך לעשות בזה שימוש חוזר, איך לתקן את זה ואחרי זה איך למחזר. המחזור נמצא מספר 4, יש הרבה דברים שצריכים לעשות לפני. יש לנו צוותים שלמים שעובדים על זה, כלכלה מעגלית, שזה מדבר על רמה יותר גבוהה, איך בכלל לשמר חומרים בתוך העיר. בהתחלה חומרי בניין – היום הרסת מבנה, כל ההריסה יכולה ללכת ולהתמחזר כמעט ב-100 אחוז – הבטון, הברזלים – יש מפעלים שעושים את זה. יש לנו תחום כזה שפיתחנו. אני בטוח שוכח עוד איזה משהו שאנחנו עושים בתחום הקיימות.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

הניידת של החומ"ס פה?

מר איתן בן עמי:

ניידת חומרים מסוכנים – סוף סוף קנינו ניידת שיכולה לנסוע, אבל היא לא מצוידת עדיין, היא ממש חדשה, הגיעה עם הניילונים לפני כ-3 שבועות. היתה לנו פה 'ונדורה' כזאת, של 40 שנה, שלנסוע לטסט וחזרה היא היתה נתקעת. עכשיו קנינו ניידת חדשה, אנחנו גם בונים לה את המרכב בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה, מציידים אותה בכל מה שצריך, זה כבר טנדר הרבה יותר טוב, שיכול לתת שירות. למעשה זה חשוב, כי המשרד להגנת הסביבה ובעיקר כיבוי אש, לקחו את האחריות על חומרים מסוכנים. אבל תמיד, וזה יוצא גם בשגרה, שמי שבסופו של דבר צריך לטפל בחומרים המסוכנים בעיר זה אנחנו. זה מגיע אלינו, כי אלה אין להם זמן ואלה בדיוק עסוקים וכו'. אפילו היום דני נסע לאיזה בית כנסת, מצאו שם כמה חביות של חומר מסוכן ומי שהולך לשם זה אנחנו. אז תהיה לנו ניידת מצוידת, מוכנה גם לשגרה וגם לחירום, כי בחירום בכלל יצטרכו פה סיוע.

יש לנו פרויקט מאד גדול שנקרא 'משכונה קיימת לשכונה מקיימת', שלמעשה יש לנו פה מישהי שהיא מתכללת את זה מול תושבים. למעשה זה קבוצות תושבים פעילים שנמצאים בשכונות בעיר, יחד אנחנו מעבירים להם קורס מקצועי שהם לומדים את כל עולם הקיימות ואיכות הסביבה, ואז הם מחליטים מה יותר נכון לשכונה שלהם, לסביבה שלהם. אנחנו מחברים להם את מי שצריך מהמחלקות העירוניות, אם זה

הרשות לעסקים קטנים, דרך שפ"ע, דרך אדריכל העיר, דרך אגפי התכנון, החינוך, תברואה, שפ"ע, מה שצריך לטובת העניין ומוציאים את זה לדרך.

אני חושב שמה שחשוב, ללכת רגע צעד אחורה ולהגיד שהרשות לאיכות הסביבה מתחילה בעצם ממה שנקרא התכנון הסביבתי. כל תוכנית עירונית, זה כאילו שלב המניעה מה שנקרא, כל תוכנית בינוי בעיר, תב"ע וכו', אמורה, ועכשיו אנחנו עושים אגב מהלכים שיגיעו דרך הרשות לאיכות הסביבה, ואז יש לי פה אנשי אוויר, קרקע, אלקטרו-מגנט, חומרים רעילים וכו', כל דבר שקשור לאיכות הסביבה, שאנחנו נכניס אקוסטיקה, שאנחנו נכניס לתוך התוכניות עוד בשלב ההתחלתי. עכשיו בכלל אמרו שאולי נתחיל את זה מפורום מהנדס העיר שבכלל זה רק עולה שם, כדי שנצליח למנוע מפגעים וכל מיני דברים כאלה עוד בשלב התכנון הראשוני. בזה משלבים את סקר הטבע העירוני אגב, שנעשה פה.

מר ראובן לדיאנסקי - היו"ר:

לפני כן, אני לא יודע אם יודעים, אבל הפעילות של התכנון והבנייה מורכבת מ-תב"עות והיתרי בנייה. יש תב"ע קיימת ואז לצורך העניין, אם ההיתר שמבוקש תואם ל-תב"ע, אז הולכים למסלול של היתר. וגם פה, המשרד או הרשות מעורבת בכל מה שקשור למתן היתרים, גם לעסקים, שזה ענף אחר של רישוי עסקים, שגם כאן, כל בית קפה, כל מסעדה, כל גורם שיש לו אפילו איזה שביל של חשיבה שהוא יכול לפגוע בסביבה, הרשות לאיכות הסביבה יש לה תפקיד לתת את ההתראה ואת העמדה ואת ההתייחסות, וזה מאוד נכון להכניס את זה באמת לפורום מהנדס העיר, כי אז אתה כבר לא תבוא כמעט בדיעבד אלא תבוא באקט של קביעת המסגרת של הפרוגרמה.

מר איתן בן עמי:

ומה שיפה הוא שצוותי התכנון הבינו את זה, וגם מתוכנית ה-5000, מתוכנית המתאר - הם הבינו שהם חייבים להיות שם.

- יש יחידה אחת זו יחידת הקיימות שענינת מנהלת אותה, עם כל הספקטרום הרחב הזה.
 - יחידה שניה זה כל המומחים ל- מומחה לאוויר, מומחה לאלקטרו-מגנט, מומחה לקרקעות, מומחה לאקוסטיקה, יש לנו פה מנטר אוויר. יש פה יחידה שלמה של מומחים שנותנת מענה לכל מה שקורה בעיר, גם כתלונות וגם כחות דעת ודרישות מתוכניות בעיר.
 - יחידה שלישית – זו יחידה של רכזי ביקורת סביבתיים, שהם עוברים על כל העסקים בעיר, כל הרישיונות, ואנחנו פשוט תחנה בהיתר עסקים, בעיקר לנושא האוויר והאקוסטיקה, ומטפלים כמובן בכל תלונות התושבים מול עסקים וכו', וצריכים להיות ה-buffer בין החוק לבין העסק למה שקורה. זו עבודה מאוד מעניינת, יש פה יחידה שעושה את זה.
- זה בגדול היחידה, עושה הרבה מאוד דברים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה עצם התפקיד שלכם לשים איזו מן 'פאזזה' בעיר ללא הפסקה.

מר איתן בן עמי:

נכון. אבל לדעת, יש לנו את החוק, יש לנו את העיר, יש לנו את התושב, כי העיר זה ההנהלה כאילו מה ההנהלה רוצה, יש את התושב ויש את העסק. ובריבוע הזה אנחנו צריכים לתמרן ולראות איך אנחנו לא עוברים על החוק, אבל איך העסק ממשיך להתקיים, איך זה לא מטריד את התושב, ואיך רובי רגוע.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

קוראים לזה איזונים.

מר איתן בן עמי:

אז אנחנו ה-buffer zone לצורך העניין וככל שעושים את זה נכון – זה נכון. כי לא תמיד התושב צודק ולא תמיד העסק נכון ולא תמיד ההנהלה חשבה נכון, אז אנחנו צריכים פה לעשות את האיזונים. ויש פה דווקא צוות מאד ותיק, מאד מנוסה, יודע לעשות את זה. זה נמצא פה. יש לנו פה את הפאטיו היפה שהחלטנו לא לשנות אותו, למרות שאנחנו עושים פה איזה רה-ארגון וזה באמת נפתח לא מזמן ועובד מאד יפה. זו הרשות. את הקיר הירוק שמנו בחוץ, לדבר על קירות ירוקים, חקלאות עירונית. יש מיליון נושאים, ואני הזכרתי רק על קצה המזלג.

גב' דורית ברכט:

בזמנו היו מקצים ערוגות כאלה בפארק הירקון לגינון. זה עוד מתקיים?

מר איתן בן עמי:

החוזה החקלאית, יש שם ערוגות.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

היא כמעט כבר סגורה.

גב' דורית ברכט:

למה, בגלל ביקוש? למעשה זה מאד פופולרי בחו"ל.

מר איתן בן עמי:

בגלל העדר ביקוש. יש שם עדיין ביקושים וזה יעבור עוד מעט מהרשות לפיתוח כלכלי של עיריית תל אביב, זה יהפוך לחלק מגני יהושע שעובדים מאד יפה.

אני רק אשלים בקצרה ואעביר את זה לארז.

- אחד – עיריית תל אביב חתמה לפני כשנתיים על אמנת המזון של מילאנו. למעשה זה למעלה מ-100 ערים בעולם שלמעשה חתמו שהן לוקחות אחריות על המזון שמחולק בעיר, שהוא באחריות ישירה של העירייה, כמו כל מערכת ההזנה בבתי הספר, גני ילדים, קשישים וגם בעירייה. יש לנו צוות שלם שמדבר על המזון, מעודד מזון בריא, מנגיש מזון בריא, ובספטמבר הקרוב נארח את קהילת המזון הבינלאומית פה, שזו יוקרה מאד גדולה לעיר שקיבלנו. יגיעו לפה באמת אנשים מ-100 ערים בעולם, כמה מאות אנשים, יהיה מאד מעניין. זה ישולב בוועידת תל אביב במוזיאון תל אביב.
- דבר שני, שממש בימים אלה נחתם, זו אמנה בינלאומית שנקראת **COP** - זו היום אולי הרשת הכי יוקרתית בעולם של ערים. תשעים ומשהו ערים שיש בהן 650 מיליון איש, כל הערים הגדולות בעולם, שמדברת על התמודדות ערים עם שינוי האקלים והסתגלות לזה. חתמנו על זה. אנחנו נכנסים לאיזה 7 קבוצות עבודה – בנושא תחבורה, בנושא קהילה ירוקה, בנושא מים, הרבה מאד נושאים, גם כלכלה מעגלית. זה דבר חדש שנכנסנו אליו, שהוא גם כן משימה שהרשות מתכללת אותה. זה יהיה מאד מעניין.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

למעשה זאת הישיבה של הוועדה העירונית לאיכות הסביבה. בדרך כלל הנוכחות בישיבות האלה היא יותר גדולה, אבל נראה לי שנוכח מזג האוויר חלק מהאנשים בסופו של דבר לא הגיעו.

נושא הפגישה הפעם זה כל נושא המחזור, על כל רבדיו, שארז ניסים, שהוא, כמו שאמרתי, מנהל אגף התברואה בעירייה, מיד יפרט.

אבל קרה משהו שמבחינת העניין בעיני הוא נכון וחשוב וחדשני, והוא קצת תועל את הפעילות של הרשות לאיכות הסביבה עם אגף שפ"ע בהיבטים נניח של גינות קהילתיות. חלוקת העבודה היא כזו שהתשתית של הגינות הקהילתיות מנוהלת על ידי שפ"ע, לרבות תחזוקתן והטיפול הפיזי, וכל החינוך וההסברה והקשר עם הציבור וכל הפעילות החברתית קהילתית שנעשית במקום, נעשית בהנחיית הרשות לאיכות הסביבה.

גם במקרה של המחזור זה חדש, שכל הנושא של התשתית של המיכלים והפינוי של כל המיכלים עצמם וקביעת המיקומים, כל ההיבט התשתיתי זה אגף תברואה עוסק בו.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

ובכל מה שקשור לחינוך, הסברה והדרכה, הרשות לקחה את זה על עצמה בעת האחרונה. וכולנו עושים את זה במשותף, ביחד, בחדווה, על מנת להצליח, יד אחת, אגרוף אחד.
 אחר כך איתן יספר קצת על כל מה שקשור להסברה וחינוך, אבל ארז יפתח וייתן לנו תמונת מצב לגבי הפריסה ולגבי הפעילות.
 בבקשה, ארז ניסים מנהל אגף התברואה בעירייה.

תשתיות המחזור בעיר תל-אביב-יפו

מר ארז ניסים - מנהל אגף תברואה בעירייה:

האגף אחראי למעשה על כל תחום פינוי האשפה בעיר, שזה כולל איסוף של כל מיכלי האשפה, על כל התצורות השונות שקיימות ועל ניקיון הרחובות וגם על המרחב הציבורי, על כל מה שמשתמע. זה אגף שמונה כאלף עובדים, כמו שאמרתי. אנחנו מפעילים 7 קבלני משנה שמתעסקים בעיקר בתחום הטיאזט. תחום המחזור למעשה מטופל על ידי האגף, גם במה שיש וגם בכיוונים. לפני שאני אגע במה שיש, אני אגיד מספר מילים.

האגף למעשה עבר לפני קצת יותר משנה תהליך של רה-ארגון או בחינה ארגונית, שאמור להיות אני מקווה מאושר בתקופה הדי קרובה. במסגרת אותו רה-ארגון יש לנו גם 6 רכזי מחזור, דבר שהוא לא היה בכל חבל. האגף פועל ב-6 חבלים, כך העיר מחולקת, ובכל חבל אמור להיות בעל תפקיד, שהתפקיד שלו, ה-minded שלו זה להתעסק רק בתחום המחזור. זה דבר שלא היה עד היום. קיימנו מכרז ולשמחתי נבחרו 6 המועמדים לתפקיד.

השלב השני זה נושא של ראש תחום מחזור – הוא עדיין לא קיים. אמור לצאת המכרז. וברגע שיהיה לנו את כל המערך של ראש תחום שיתעסק רק בתחום המחזור עם הרכזים שיעבדו בשטח והם אחראים לנושא של המחזור, אני מקווה שאנחנו נהיה במקום יותר טוב. גם ברה-ארגון לקחנו את רכזי המחזור ולא שמנו אותם ת"פ מנהלי החבלים בשטח אלא שמנו אותם כגוף מטה, שהוא עובד בשטח. ככה שהמלחמה היום יומית אם לקחת או לא לקחת בתחום המחזור, הוא למעשה מחויב למישהו שהוא מוכוון מחזור ופה רכזי המחזור ימדדו גם בעניין הזה. את זה אני מקווה שנוכל לסיים ברבעון הראשון ונוכל לצאת לדרך בצורה מלאה.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

מבחינת מה שיש לנו בעיר – קודם כל, נייר עיתון. נייר עיתון יש לנו בעיר כ-5,900 מיכלים ו-360 מיכלים בנפח 1,100. המיכלים הגדולים הם יותר במרחבים הציבוריים, במקומות או מוסדות גדולים, בתי ספר. לא מזמן הנפקנו ל-40 בתי ספר, הכנסנו גם את הפח הכחול. זה מה שיש לנו מבחינת הנייר. כתומים – יש לנו כרגע 2,400 בנפח 360, ועוד 790 בנפח של 1,100. מהכתום אנחנו למעשה אמורים לפזר עוד 2,000. אתם מכירים את כל מה שהתעסקנו בשנה האחרונה לצערי בתחום הארגון וכו', לשמחתי הדבר הזה נפתר ולכן גייסנו את רכזי המחזור, בחודש האחרון הם נקבעו ותפקידם של רכזי המחזור באמת זה ללכת ולהתעסק עם הסיפור. הכוונה כאן זה לא לבוא ולשים פח, אלא הכוונה זה לבוא ולהסתכל בניין בניין, לעבור ולראות אם יש מקום לשים את הפח בפנים. לראות אם אני יכול לקחת, להוציא פח ירוק ולהכניס במקומו פח כתום. בסוף אני לא רוצה ליצור פה מערכת של יותר מדי פחים בבניין ובסוף זה יוצר גם אי נוחות באותו בניין. למרות שעוד פעם, עד עכשיו בהתרשמות שלי זה לא כל כך חוסך לנו, הכתום לא כל כך חוסך לי את הירוק. אם בעבר חשבנו שאנחנו נכניס כתומים ונוציא ירוקים, בשטח זה לא קורה. ולכן אני מאמין, ברגע שנסיים עם המכרז של ראש תחום המחזור, המשימה הראשונה תהיה לקחת באמת את האלפיים ולהתחיל לעבור ולפזר אותם. רכזי המחזור כרגע, אלה שאמורים להיכנס לתפקיד, יצטרכו לעשות את המיפוי בכל השכונות. בשלב הראשון זה לשים בצפון, לסיים את הצפון הישן, ולעבור למזרח ולהתחיל במזרח. זה בנושא של הפח הכתום.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

יש לי שאלה בהקשר הזה. אתה אמרת קודם שהכנסת הפח הכתום לא הפחיתת את הכמות של הזבל של הפח הירוק.

מר ארז ניסים:

נכון.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אתה יכול להגיד לצורך העניין אם יש איזה שהוא נתון, האם היום החיבור של הכתום פלוס הירוק, מבחינת תוצרים של זבל, הוא יותר גדול ממה שהיה פעם, או שהוא בעצם שווה?

דובר:

האם זה חסך הכנסת ירוק נוסף?

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

מר ארז ניסים:

קודם כל, את שנת 2017 סיימנו בעלייה של 3.5 אחוז בתצרוכת הפסולת שאנחנו מכניסים לאתר חירייה. אנחנו רואים למעשה גידול במהלך השנים, זה פחות או יותר הגידול כל שנה, בין 3 ל-4 אחוזים, זה הגידול שיש לנו כל שנה בפסולת. זה נובע, עוד פעם, מהגידול של העיר, מיותר אנשים שנכנסים לעיר, יותר בתי עסק, יותר מסעדות, יותר הסעדה. אבל זה פחות או יותר נשאר בתמהיל, אני לא רואה כאן איזה שהוא משהו שאני יכול להצביע ולהגיד. יכול להיות שאחרי שנפזר את הכול בנקודות האלה, נוכל לראות אולי שינוי.

גב' דורית ברכט:

יש פה פלסטיק וקרטון ביחד, איך אתם ממחזרים את זה?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

הכתומים זה גם וגם וגם.

מר ארז ניסים:

בהגדרה של החוק, מה זה הכתום? ההגדרה היא - אריזות מזון מפלסטיק, קופסאות שימורים, שקיות.

גב' דורית ברכט:

ואז אתם ממיינים?

מר ארז ניסים:

לא אני ממיינ. התושב אמור להכניס ולזרוק את זה בפנים.

גב' דורית ברכט:

קרטון חלב ושקית פלסטיק באותו מקום?

מר ארז ניסים:

כן.

גב' דורית ברכט:

ואיך אחרי זה ממחזרים את זה?

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

מר ארז ניסים:

בקצה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

היום אפשר גם לזרוק לפה בקבוקי שתיה.

מר ארז ניסים:

זה מגיע לקצה. כל המחזור מגיע לאתר בראשון, אתר של חברת ק.מ.מ, ושם יש מסועים שזה נכנס ושם עושים את כל ההפרדה.

דובר:

אתה מתכוון למרכז בירושלים?

מר ארז ניסים:

לא, בראשון. בראשון יש שני מרכזים – יש ברחוב התעשייה, זה הכחול, הנייר. ובמרינלנד יש את הכתום. קרטון – יש לנו מכבשים, יש לנו 4 מכולות דחס 20 קוב ויש לנו 80 קרטוניות כמו שאתם רואים. לאחרונה גם הצבנו, הוספנו בחודש האחרון עוד 11 קרטוניות כמו שאתם רואים. בנושא הקרטון, עוד מעט נראה בנתונים, יש גידול מאד משמעותי בקרטון. ב-2017 עשינו פעילות מאומצת לאסוף קרטון. ובשנה הקרובה אנחנו הולכים לייצר מסלולי איסוף קרטון נוספים על מנת להעלות את אחוז המחזור של הקרטון. לצורך העניין, כשאנחנו מדברים על מכולות דחס, יש לנו במקומות מרכזיים, מכבשים יש לנו בשווקים – שוק הכרמל, שוק התקווה מייצר המון קרטון – שם יש את המכבשים למעשה. מחזוריות לבקבוקי פלסטיק, כמו שאנחנו רואים, של תאגיד א.ל.ה – יש לנו כ-950 שמפוזרים ברחבי העיר. זה המספר.

גב' דורית ברכט:

פה יש בעיה עם הבטריות.

מר ארז ניסים:

בטריות אמורות לצאת לגמרי משם, זה לא אמור להיות שם.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה ונהלת העיר
יו"ר הועדה

גב' דורית ברכט:

אז איפה?

מר ארז ניסים:

איסוף הבטריות אמור להיות רק בבתי ספר. זה יוצא משם. בבתי ספר, בתי עסק, לסופרפארם כשאת הולכת את יכולה לשים. זה לא אמור להיות יותר במחזוריות. זה אמור לצאת ואנחנו כרגע בפעילות להוציא את כל מה שנמצא בנושא של סוללות. סוללות לא אמורות להישאר שם.

הנושא של הזכוכית – הצבנו 95, אנחנו כרגע בתהליך של רכש ואנחנו אמורים בסוף להגיע ליעד של 200 מיכלי זכוכית. היתה לנו בעיה באיסוף, כי למעשה ההסכם עם תאגיד תמיר הסתיים בחודש שעבר, בסוף דצמבר, ועדיין לא חתמנו על החוזה מולם לאור מספר חילוקי דברים בין העירייה לבין התאגיד. אני מקווה שבימים הקרובים אנחנו נפתור את העניין.

גב' שרה פישר:

איפה בעיר יש כאלה?

מר ארז ניסים:

יש באתר העירוני.

מר רפאל חזני:

באתר העירוני יש מפה של זה?

מר ארז ניסים:

יש, כן, על כל נקודה.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

יש כבר 250?

מר ארז ניסים:

יש פה 95. יהיו 200. תיכנסי לאתר העירוני, יש לך בדיוק מפה מסודרת.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה ונהלת העיר
יו"ר הועדה

גב' דורית ברכט:

זה מעט 200 לתל-אביב.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני רוצה לשאול לגבי הבטריות, לחזור לבטריות. הסיבה שמוציאים את הסוללות מהמחזוריות, מה הסיבה?

מר ארז ניסים:

זו ההחלטה בסוף של התאגיד, תאגיד מאי שמולו אנחנו עובדים. יש שני תאגידים שאנחנו עובדים, הוא התאגיד הזוכה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

התאגיד החליט שהוא לא רוצה שזה יהיה אצלו, אבל אנחנו, מבחינת הצורך או הרצון שלנו למחזור סוללות, זה עדיין נמצא אצלנו באיזה שהוא סדר עדיפות, אנחנו לא מוציאים את זה. אנחנו לא הגענו לכלל החלטה נניח בעירייה שאנחנו לא נותנים תשתית למחזור של סוללות.

מר ארז ניסים:

אני אומר עוד פעם, לכן זה יכול להיות או בבתי ספר, כל סופרפארם אתה יכול לשים היום.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

של מי המתקן הזה?

מר ארז ניסים:

הזכוכית של העירייה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אז למה שלא נעשה, לצורך העניין, איזה כיס פה לסוללות?

גב' עינת גפן סגל:

האיסוף זה תנאי מפתח, האיסוף של החברה. בגלל זה הוחלט לעגן את זה במקומות שיהיה איגום יותר גדול של סוללות – כמו בבתי ספר, במרכזי ציבור.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

התשובה היא בעצם כפולה: אחת - א.ל.ה לא רוצים את זה במחזוריות. ושתיים - א.ל.ה ממשיכים לאסוף את הסוללות מכל,

מר ארז ניסים:

א.ל.ה לא אוסף.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אז מי אוסף את הסוללות?

מר ארז ניסים:

כרגע מה שיש לי במחזוריות – אני אוסף.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

או קיי. בבתי הספר כשיהיה?

מר ארז ניסים:

בבתי הספר זה התאגיד, תאגיד מאי.

גב' עינת גפן סגל:

ההתקשרות עם מאי. וההתקשרות תהיה דרך בתי הספר, התלמידים יביאו, או אנחנו גם נפתח את זה לקהילה, כשהכוונה שהאיגוס של הכמויות יהיה יותר גדול ואז החברה תבוא ותאסף, ולא לכל מיכל קטן כזה.

גב' דורית ברכט:

אדם רגיל לא ירוץ לסופרפארם.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

באיזה שהוא מקום זה יוצר חסם לתושב שאין לו ילדים בבית ספר. לצורך העניין, לי יש ילדים, אז אני יכול לתת להם ששימו. אבל חלק מתושבי העיר אין להם ילדים. אז זה לא יהיה להם מקום נגיש שאפשר לשים

את הסוללות. בגלל זה אני אומר, אם אנחנו יכולים עדיין לאסוף סוללות ממתקנים כאלה ואחרים, ויש לנו מתקן שהוא בבעלותנו.

מר ארז ניסים:

לא, אני לא יכול, כי בסוף מי שיאסוף את זה פה זה התאגיד. כאן אני יוצא להתקשרות חיצונית. העירייה לא לוקחת את זה בכלל לזכוכית, כי כשהוא יגיע הוא לוקח רק את הזכוכית, מה אני עושה עם הסוללות? הוא לא לוקח את הסוללות. זו חברה אחרת.

מר רפאל חזני:

מאיפה כן אוספת חברת מאי?

מר ארז ניסים:

מאי אוספת מבתי ספר, מבתי עסק. אתה צודק שנכון לפרסם באתר העירוני לכל שכונה לאיפה אפשר להביא את הסוללות. זה אתה צודק. כרגע עוד לא הסרנו. כרגע הן קיימות במחזוריות, עוד לא הוצאנו.

מר רפאל חזני:

גם מעבר לזה, לדעתי, אם יהיה באתר את מקומות המחזור של בטריות, כאילו שתשים את זה במוסדות ציבוריים שיש לעירייה, ואם זה יהיה באתר זה יהיה מאד נגיש.

גב' עינת גפן סגל:

זה עדיין לא, אבל זה יהיה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

צריך לעשות את זה.
אם יש משהו לגבי הסוללות, אחר כך נמשיך הלאה.

גב' דורית ברכט:

לאן הולכת הזכוכית?

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

מר ארז ניסים:

לזכוכית יש מתקן בפתח תקווה שלשם זה הולך. זה מתקן שקיבל את ההסמכה, את האישור של המשרד לאיכות הסביבה ולשם למעשה כל גוש דן לוקח. עדיין לא התחלנו לפנות, מאחר והפינוי פה ייעשה על ידי חברה חיצונית ולא על ידי עובדי העירייה.

גב' דורית ברכט:

ויודעים מה הוא יעשה עם זה?

מר ארז ניסים:

אין לי מושג. אני משער שזה הולך למחזור. המשרד אישר את זה, זה לא יילך לפח. פסולת אלקטרונית – למעשה אתם מכירים – טלביזיות, מחשבים, מכונות כביסה.

מר רפאל חזני:

למה קוראים לזה פסולת? גם יש בזה איזה שהוא מסר. כי במערכות האלה יש המון מה להשתמש – גם מבחינת המערכות, גם מבחינת זה שיש להם עוד שימוש.

מר ארז ניסים:

אני מקבל את ההערה, אני אשנה את המינוח. אבל המינוח של המשרד זה פסולת. אני אשנה בתל אביב.

מר רפאל חזני:

אם אני מביא מכשיר שיש לו עדיין ערך ואני זורק אותו בתוך כזאת מכולה, בטוח זה יהיה פסולת.

מר ארז ניסים:

לא, זה לא הולך לפסולת כי זה הולך למחזור. תאגיד מאי לוקח את זה למחזור.

מר רפאל חזני:

כן. אבל אם אני מביא מכשיר שעדיין יש לו רכיבים שיש להם ערך מסוים, ואני זורק אותו תחת תנאים כאלה, כמו טלפון סלולרי ישן, יש בו רכיבים, יכול להיות שהוא עדיין עובד, אבל אין לי צורך.

מר ארז ניסים:

אף אחד לא יזרוק את הסלולארי הישן לתוך זה.

מר רפאל חזני:

או מחשב ישן.

מר ארז ניסים:

אין בעיה לשנות את המינוח מפסולת.

מר רפאל חזני:

לא, לא דיברתי על המינוח, סליחה.

מר ארז ניסים:

זה הולך לתאגיד, זה לא הולך לחירייה. מי שאוסף את זה, זה תאגיד מאי בא ולוקח והוא עושה את פעילות המחזור, את הפירוק.

מר רפאל חזני:

אם זה באמת מכשיר שלא שווה כבר כלום,

מר ארז ניסים:

אני לא יודע אם המכשיר שווה או לא. לזה זה מיועד.

איתן בן עמי:

רוב המכשירים לא שווים כלום במכולה.

מר רפאל חזני:

אבל אם יש מכשיר שיש לו שווי, או מה שבתוכו יש לו שווי,

דובר:

אז תוציא לרחוב ותשים פתק.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

מה שאתה בעצם אומר, שתנאי ההחזקה של המכשירים האלה הם כאלה שאם יש רכיבים שאפשר לעשות בהם שימוש חוזר, בתוך מסכים או מחשבים, עצם העובדה שהם נמצאים בשמש, גשם וכיוצא בזה, הם כבר מתקלקלים כתוצאה מאופן ההחזקה.

מר רפאל חזני:

כן. וחוף מזה, נניח אם יש בזה כספית או מתכות מזיקות, זה גם יכול לצאת בתהליך הזה.

מר ארז ניסים:

אני אגיד לך, מה שאתה רואה פה, אתם תראו תיכף גידול באותה פסולת אלקטרונית. ממה הוא נובע? בחצי שנה האחרונה לקחנו והנחינו את הקבלנים שלנו שאוספים ברחובות, הדבר הזה היה הולך לפח, הולך לחירייה. הצבנו עוד מספר מכולות כאלה בנקודות השפיכה, בנקודות האיסוף שלנו, ואני רוצה להגיד לך שאחת לשבועיים או שלושה שבועות מיכל כזה מתמלא. רק מהחודש וחצי האחרונים הגידול שאתם תראו, שהתחלנו את התהליך. המון תושבים בעיר תל-אביב משליכים. מאיפה זה נובע? יש המון חבר'ה צעירים שמגיעים, שוכרים דירות, בדרך כלל מי ששוכר דירה, בחור צעיר, הוא לוקח מההורים את המקרר הישן, את התנור הישן, מסיים תקופת שכירות שנתיים שלוש, עובר, זה כבר מכשיר ישן – זורק את זה החוצה. כי אין מי שיבוא וייקח. החוק, דרך אגב, החוק מחייב שכשאתה קונה מכשיר, היבואן או בעל החנות שמספק לך את המכשיר מחויב לקחת את המכשיר הישן. מה שאתה רואה בחוף זה חבר'ה שכנראה הם זורקים, עוברים דירות.

מר איתן בן עמי:

אני רוצה להגיד משהו. מה שאתה אומר יכול להיות נכון, אבל יש איזה (תהליך) process . ה-process הוא, כמו שארז אמר, שעד לפני כמה זמן בן אדם היה לוקח את זה, זורק את זה סתם לפח. אז גם אם היו חומרים מסוכנים או גם אם היו חומרים שמישים, לא היה עם זה מה לעשות. הצעד הבא, מה שעשינו פה כסוג של פיילוט – בוא נראה, עכשיו אנחנו רואים שיש לזה היתכנות, יש לזה פינוי, השלב הבא יכול להיות שנעשה את זה באופן יותר מסודר ואולי נצליח להציג יותר חומרים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אנחנו בשלב השני של האבולוציה. יש 5 שלבים, אנחנו בשלב השני.

מר ארז ניסים:

מה הבעיה של הפסולת הזו? אני תושב מודיעין. כל ה'אלטע זעכאן' שאנחנו מכירים, אתה מוציא, אחרי רבע שעה זה נעלם, לוקחים את זה לשטחים. בשטחים מפרקים את זה, זורקים את זה לוואדיות, לכל מיני מקומות, וזה מה שיוצר באמת את זיהום הקרקע. ואת זה המשרד מנסה למנוע.

מר רפאל חזני:

בהרבה שכונות בשעה 1 בלילה אתה תראה אנשים מהשטחים, אפילו ערבים ישראלים, מסתובבים עם טנדרים ואוספים.

מר ארז ניסים:

מסתובבים ולוקחים, נכון. זו הבעיה ואת זה אנחנו מנסים למנוע. ולכן את זה אנחנו עכשיו החלטנו לאסוף, הצוותים שלנו, מה שבעבר לא היינו אוספים. מחזוריות – יש כרגע 35, בעניין הזה אנחנו כרגע בפעילות להכניס גם נישות בבתי הספר. כלומר, איפה שיש בתי ספר ויש גדר, לגנוב נישה של 2 מטר על 2 מטר, לחתוך את הגדר ולהציב את אותן מחזוריות. הכוונה שלנו שבאמת, עד כמה שניתן, במרבית בתי הספר נוכל להציב את המחזוריות בגדים, ביגודיות.

ברכט דורית:

את זה לא ממחזרים.

מר ארז ניסים:

לא, יש קבלן בהתקשרות מולנו שהוא לוקח והוא עושה עם זה מה שהוא רוצה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

מוכר לאפריקה בדרך כלל.

מר ארז ניסים:

אבל זה עדיף מאשר שזה יהיה בתוך פח הזבל.

איתן בן עמי:

באפריקה לסמרטוטים וכל מיני דברים.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

מר ארז ניסים:

כשאת רואה בטלוויזיה – 'אחרי לגולני' או 'אחרי לצנחנים' באוגנדה – מאיפה זה הגיע? זה הגיע מפה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

כן, כן, הוא מוכר טונות לאפריקה.

דוברת:

כשנבחר קבלן לפינוי, לטיפול, מה קורה עם זה אחר כך?

מר ארז ניסים:

בסוף, מה הערך? - הערך שזה לא יילך לפח. מבחינתי כמחזור. הערך שלי כ-ארז שאני לא רוצה שזה יילך להטמנה. ברגע שהוא עושה בזה שימוש חוזר – זה בסדר. יש לו עלויות, כי בסוף הוא מגיע, יש לו מנוף, יש לו רכב. יש לו גם את העלויות התפעוליות שלו.

דובר:

אבל, סתם, שני קבלנים, אחד אומר – אני אתן את זה או אמכור את זה לשטחים, השני אומר לאפריקה והשלישי אומר לפריפריה.

מר ארז ניסים:

זה שלו.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אם תמצא אחד שירצה לאסוף ולתת את זה לפריפריה או לעשות עם זה פרויקט חברתי – תביא אותו.

מר ארז ניסים:

אנחנו נשמח, דרך אגב.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

הם לא משלמים כאלה מיליונים, זה לא העניין הכספי.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

מר ארז ניסים:

אנחנו לא מתעשרים מזה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אבל באמת, אם יש אחד כזה – בשמחה. המטרה היא כן חשובה.

מר ארז ניסים:

אני אמרתי במרכזים הקהילתיים, מעת לעת שמבצעים, אם יכולים להביא ולתת ולתרום לנזקים – בשמחה. אבל זה לא קורה לצערי יותר מדי.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני אגיד לך מניסיון, רוב הבגדים הטובים, מרביתנו אני מניח תורמים למישהו שצריך או לגורם שצריך או לגוף שצריך. הבגדים שהם כבר בלויים, שאי אפשר אפילו לתרום אותם, לפחות כך אני נוהג.

דובר:

עד היום אני חשבת, אני מצור יגאל – כוכב יאיר, שזה הולך לנזקים.

מר ארז ניסים:

לא. בכל הארץ זה לא הולך לנזקים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

באפריקה יש נזקים.

איתן בן עמי:

יש בויצ"ו. ויצ"ו אוספים את זה.

גב' דורית ברכט:

אני בויצ"ו, יש לנו חנויות לבגדי איכות.

דובר:

אנחנו יודעים מה הפוטנציאל הארצי, העולמי, בכלל לקלוט בכלל עוד בגדים?

מר ארז ניסים:

לפעם הבאה אני אבדוק.

גב' עינת גפן סגל:

אתם אומרים - מה שחשוב לנו שזה לא יגיע לפח של העירייה.

מר ארז ניסים:

שלא יגיע להטמנה.

מר איתן בן עמי:

שלא יגיע הטמנה אצלנו, זה מה שאנחנו רוצים.

מר ארז ניסים:

זה שלוקח את הביגוד, הוא לוקח את זה ועושה עם זה בסוף משהו. הוא לא עושה את זה בשביל ה'פאן', אני משער שהוא מרוויח כמה גרושים. אני מאמין שהוא מוכר. לכן אני מאמין שהוא לא מטמין, כי אם הוא מטמין הוא מפסיד.

דובר:

השאלה כמה זמן עוד יהיה כדאי להם באמת לעשות את זה.

מר איתן בן עמי:

פה נכנס גם העניין הבא, שלפחות המשרד להגנת הסביבה מתכנן, אני מקווה, מהכספים הרבים של היטל ההטמנה, לבנות מתקני קצה שסוף סוף, הם רוצים לבנות גם מתקן טרמי, שבו יהיה אפשר לזרוק את כל מה שלא הצלחנו למחזר, שימוש חוזר וכל מיני דברים כאלה. לזרוק הכול, ליצור מזה אנרגיה. יש היום, אפשר לשים את זה בכל מקום, יש טכנולוגיה שמסננת את זה אז זה לא יוצר זיהום אוויר. ואז אתה מגיע כמעט לאפס הטמנה. והיום בסקנדינביה ובכל מיני מקומות אין לך כמעט הטמנה בכלל. בין המחזור לבין השריפה בסוף – כלום.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

השאלה אם אני אצטרך לשלם את ה-290 שקל.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

מר ארז ניסים:

עדיין אתה תצטרך לשלם.

מר איתן בן עמי:

יכול להיות, אבל לא תהיה הטמנה. לא תהיה הטמנה ותיוצר אנרגיה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה בהיבט הסביבתי.

מר ארז ניסים:

קודם כל אתה צריך לשלם, כי כרגע מתכננים את אתרי השריפה בדרום. אז אתה עדיין תצטרך לשנע את מה שיש לך מהמרכז.

מר איתן בן עמי:

'כסף תמיד הם ימצאו איך לקחת ממך'.

גב' דורית ברכט:

תואר כבר שיש ייצור בגדים מחומרים מתכלים.

מר ארז ניסים:

חירייה מייצר בערך ביום, בממוצע בערך מגיעים בחירייה ל- 3,000 טון אשפה, מתוכם, **RDF** יכול לקלוט, קיבולת שלו זה 1,500 והוא לא קולט עדיין את ה-1,500 בגלל הבעיה שהחומר הוא לא מספיק יבש. צריך שהחומר יהיה יבש בשביל שהוא יתאים לחומר בערה. הרי לוקחים את החומר הזה ומעבירים אותו לנשר כחומר בערה. וה-1,500 האחרים, 400 טון בערך יש לנו את חץ שהוא עושה מחזור נוסף. קודם כל זה בנפרד, זה מגיע ישירות לשם. לכן אני אומר שכמעט מחצית ממה שמגיע מחירייה בסוף עובר איזה שהוא תהליך של מחזור. זה לא נספר לטובת עיריית תל אביב כמי שמחזרה, אבל בסוף זה כן מתמחר.

דובר:

הפעולה של ייצור האנרגיה רק זו פעולה של שריפה בעצם?

מר איתן בן עמי:

הם מייצרים חלקיקים שנקראים **RDF**, שזה מן חומר של פתיתים לבנים, ואז פשוט מכניסים את זה לבערה וזה נשרף.

מר ארז ניסים:

בכבשנים בנשר. אז כרגע עכשיו רוכשים עוד מייבשים. זה תהליך.

מר מורן-פייסבוק:

ראובן, לפני שממשיכים, אפשר שתי שאלות מהפייסבוק בנושא הזה?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

כן.

מר מורן-פייסבוק:

קודם כל, יש כאן שאלה לגבי מחזור, פיתרונות למחזור מדפים, ארונות, מטבחים מפורקים שרואים ברחוב.

מר ארז ניסים:

צריך לחשוב על זה. כרגע אני אגיד לכם מה שעשינו.

מר מורן-פייסבוק:

יש ניסיונות בעולם לנושא הזה?

מר ארז ניסים:

לא מכיר אף רשות שממחזרת. מה שכן עשינו, עצם זה שהצלחנו למחזר יותר גזם, יצרנו מצב שהיום המנופים שאוספים בעיר את הפסולת, אנחנו מנסים לאסוף אותה לפי סוג הפסולת שמושלכת. לפני כחודשיים היו לנו 8 מנופים, היום יש לנו כבר 11 מנופים, עד מאי נגיע ל-15 מנופים בעיר, שזה המון. והמטרה באמת, א', לייצר שירות טוב יותר לתושב, שנוכל לפנות את הערמה כמה שיותר מהר. ו-ב', יכולת על מנת שנוכל לבצע את ההפרדה. כלומר, אם אני רואה גזם, או רואה עכשיו פסולת שהיא לא גזם, שלא נכניס את זה ביחד ואז הכול הולך להטמנה. לגבי עץ אין פיתרון, אנחנו נחשוב על זה. עוד פעם, השאלה אם יש לי הצדקה לקיים עכשיו מסלול.

דובר:

מה אתה עושה עם העץ?

מר ארז ניסים:

בסוף יש גם עניין של עלויות. להפעיל מנוף, עם עובדים, להסתובב ולהתחיל לחפש את הקרש, אני לא בטוח שאנחנו יכולים לעשות את זה. לכן צריך לבדוק את זה.

מר רפאל חזני:

יש מודל בעולם שמקצים מגרש או מקום שתושבים יכולים להביא לשם ביגוד וכל דבר אחר שאין להם כבר בו שימוש, דברים שעוד נראה שיש להם איזה שהוא ערך, שאדם יבוא לקחת משם וגם יכול להפוך סוג של מקום חברתי.

מר דורית ברכט:

זה ביפן.

מר רפאל חזני:

יש באירופה סוג של פלטפורמה חברתית שנוער או הגיל השלישי יכולים להגיע בשביל לשפץ, לסדר, ואחר כך לעשות מזה עוד המון דברים.

מר ארז ניסים:

אנחנו מול אגף קהילה, אנחנו כרגע מבצעים פעילות ליצור ימים מוגדרים שבהם, היה לא מזמן בדב הוז יום כזה, שהתבקשו להביא ביגוד, ועשו את כל הנושא של בגדים משומשים, ספרים משומשים, וזה היה די טוב. אני אומר עוד פעם, לגבי פסולת אלקטרונית, לא פסולת, כל מה שהוא אלקטרוני, יש מרכזים נקודתיים, כמו בפילון, נקודות מסוימות שאתה יכול לבוא ולשים. זה לא קורה אבל, לצערי אנשים לא כל כך באים ומשתפים פעולה עם זה. הלוואי ואנשים היו משתפים פעולה עם זה, הייתי שמח.

מר רפאל חזני:

השאלה אם אנשים מספיק יודעים איפה לחפש, איפה להסתכל.

מר ארז ניסים:

א', זה מפורסם באתר. אולי צריך לפרסם גם בארנונה, אתה צדוק, יכול להיות.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

מר רפאל חזני:

קשה לי מאד לעבוד עם האתר של העירייה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

שאלה נוספת מהאינטרנט.

גב' מורן - פייסבוק:

עוד שאלה קטנה. היא לא ממש קשורה. אם זה לא קשור אליך אז פשוט נעבור הלאה. שאלה לגבי בלאי במוסדות חינוך. האם יש איזו מערכת שדואגת למחזור של,

מר ארז ניסים:

כן, כן, בוודאי.

גב' מורן - פייסבוק:

אתה רוצה אולי להסביר על זה?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

בלאי שולחנות, כיסאות.

מר ארז ניסים:

יש גורם במינהל חינוך שהוא אחראי לזה והוא זה שמול הגופים שאמורים להתעסק במחזור. לצורך העניין בסוף שנה עכשיו מחליפים את הכיסאות, אז יש חברה שמגיעה, הוא לא זורק את זה ברחוב. אנחנו לא אוספים ממוסדות חינוך פסולת, לצורך העניין פסולת יבשה.

גב' מורן-פייסבוק:

אז מה כן?

מר ארז ניסים:

יש קבלן שהוא לוקח שהוא מתעסק מול כל המוסדות. מינהל החינוך עושה את זה אבל ישירות.

באריזות – יש לנו עליה קטנה. בקרטון יש לנו מ-2,000 ל-3,000. אני יכול להגיד לכם שבקרטון אנחנו עולים בצורה משמעותית הרבה יותר. בקרטון, חלק מהגידול זה סבבים שהתחלנו לייצר ואני מקווה שב-2018 נעלה בצורה משמעותית. בנייר – יש ירידה קצת. בגזם – יש לנו עליה. העליה בגזם נובעת בעיקר מזה שהיום אנחנו מבצעים את ההפרדה עם המנופים ומנסים לקחת באמת רק מה ששייך ולא לערבב. האלקטרוני – אומרים שיש לנו עליה. העליה היא בעיקר מהחודש וחצי האחרונים, שהתחלנו להציב את אותן מכולות. אני מאמין שבשנה הבאה נגדל בצורה משמעותית באלקטרוני.

גב' מורן-פייסבוק:

זה מעניין מה שאתה אומר. כי זה בעצם אומר שאם יש אפשרות,

מר ארז ניסים:

לא, אבל הם זורקים ברחוב, הם לא יביאו.

גב' מורן-פייסבוק:

הבנתי. זה לא משהו יזום.

מר איתן בן עמי:

אנחנו אוספים את זה.

מר ארז ניסים:

הטנדרים שיש לי, שכל הזמן מסתובבים, או הדחסים, במקום ללכת ולקחת את זה להטמנה, פשוט בתחנות העבודה שלי הצבתי את אותן מכולות והם פשוט באים וזורקים למכולה. אחת לשבועיים שלושה אנחנו מפנים את זה משם.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

כל הערכים זה טונות? זה קילו?

מר ארז ניסים:

טונות.

מר אמיר כהן:

יכול להיות שבקרטון העלייה הזאת היא בגלל שהיה יותר נגיש לזרוק את הקרטון?

מר ארז ניסים:

אני אגיד לך, א', ייצרנו יותר מסלולי קרטון, נכון. ישנם אזורים, עסקים במיוחד, שהיו זורקים במדרכה, והיום יש לנו טנדרים. אנחנו יותר משקיעים גם ברכבים וגם באנשים שיאספו.

מר אמיר כהן:

זאת אומרת, אין עלייה בזריקת קרטון בכללי, אלא היא פה רק מתבטאת במספרים בגלל,

מר ארז ניסים:

אנחנו עובדים יותר נכון.

דובר:

התמקצעות באיסוף.

מר ארז ניסים:

מעבר לזה שגם העיר גדלה. אני מאמין שיש איזו שהיא השפעה.

דובר:

יש את פחי הקרטון החדשים שאני משער שחלק מהאנשים זורקים לשם.

מר ארז ניסים:

עם הקרטון יש לנו בעיה קשה, בלי שום קשר, כי אנשים לוקחים את הקרטון וזורקים בפחים הירוקים וחוסמים את הפח. ואז אין מקום, ומתחילים לזרוק מסביב, מעל, מתחת. זו אחת הבעיות הקשות. בשביל לפתור את זה, זה אחד הדברים.

דובר:

שישימו בפחים הכחולים.

מר ארז ניסים:

בפח כחול לא אמור להיות קרטון, רק נייר.

דבר נוסף שאני אגע, שאני משער שתרצו לשאול או התכוונתם לשאול, נושא של מבחינת המדיניות של המיכלים במרחב הציבורי.

למעשה עד לפני מספר חודשים היו לא מעט מיכלי אצירה כתום או כחול שהיו מפוזרים על המדרכות. זה יצר לצערי לא מעט נקודות אשפה או נקודות פסולת, שאנשים פשוט ראו פח כחול, היו להם בגדים – אין איפה לזרוק בגדים – שמים ליד הפח הכחול. רואים בקבוקים, אין איפה לשים – שמים. רואים קרטון – לא קשור – שמים מעל קרטון. ולכן, המדיניות כיום היא לפנות את המרחב הציבורי לציבור שיוכלו ללכת ולהתהלך ולא כל שניה להיתקל בכל הררי הפסולת. אנחנו מקימים, מתחילים בפילוט בהדר יוסף שהוא כרגע יצא לביצוע של מרכז מחזור מסודר, נקודת מחזור שיש בה גם כחול, גם כתום, גם זכוכית. לאחר הפילוט, אני מקווה שזה ייצא כמו שצריך וזה יעבוד, נוכל לפזר את זה במקומות שבהם יש לנו בעיה, במקומות שאני לא יכול להכניס לתוך המרחב הפרטי – במרכזים מסחריים או בשכונות שבאמת יש לי בעיה אקוטית שאין איפה לשים. שם אנחנו ניצור את המרכזים. כרגע יצאנו לפילוט בהדר יוסף, כרגע זה בשלב של ביצוע. זה בהקשר הזה.

דבר נוסף – המדיניות היא איפה שיש מקום להכניס פנימה למרחב הפרטי – אנחנו נשמה. אני אומר את זה לכל פנייה שאני מקבל. הכי פשוט זה לקחת את הפח ולזרוק אותו במרחב הציבורי ושהעירייה תשבור את הראש. אבל זה לא נכון, הרחוב הוא לא פח זבל. יש לי את האשפה שלי, למה לזרוק אותה בחוץ? האשפה היא בחוץ והעיר נראית רע בסוף. לכן הכוונה באמת לפנות ולעשות סדר בעניין. איפה שיש תושבים שמבקשים, עכשיו לצורך העניין במרכז, היום הכנסנו עוד 40 מיכלים לתוך מרחב פרטי, לתוך בניינים שאיתרנו.

מר אלון אלירן:

זו יוזמה של תושבים?

מר ארז ניסים:

לא, זה ביוזמתנו הכנסתי עכשיו. מי שפונה ואני יכול להכניס פנימה.

גב' שרה פישר:

איך פונים אליכם?

מר ארז ניסים:

ב-106.

גב' שרה פישר:

דרך 106 נעשית פניה?

מר ארז ניסים:

כן. אני רוצה להכניס לבניין פח כחול. יגיע נציג, יבדוק שאפשר באמת, שזה לא יסתובב לי בחוץ. אם כן – אנחנו נשמח להכניס את הפח הכחול.

מר אלון אלירן:

גם הפחים הכתומים?

מר ארז ניסים:

פחים כתומים לא. עוד פעם, הכחולים מפוזרים לי בכל העיר. בכתום, מאחר ויש לי מסלול פינוי, אני לא יכול עכשיו לקחת פח כתום בשכונה שאין, ובשביל איזה פח בודד או שניים אני אשלח עכשיו את רכב הדחס שיאסוף אותו ויעשה טיול בשביל פח אחד. זה לא יקרה. לכן, אמרתי, יש לנו בעבר הירקון וחלק מהצפון. אנחנו כרגע אמורים לפזר עוד אלפיים בצפון ולהתחיל את מזרח. כשנסיים נעבור לשלב הבא, ליתר השכונות הדרומיות.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

מה עם מרכז העיר?

מר ארז ניסים:

מרכז העיר, אמרתי, זה הצפון והמרכז.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

לב העיר – רוטשילד, אחד העם, מאז"ה.

מר ארז ניסים:

גם לשם. באלפיים האלה גם חלקם לשם.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

שזה יכנס לתוכנית העבודה של שנת 2018?

מר ארז ניסים:

כן. אמור להיות. אבל עוד פעם, יהיה רק פנימה, לא יהיה בחוץ.

גב' דורית ברכט:

למה לא לשים נגיד אחד גדול בקצה כל רחוב?

מר ארז ניסים:

כי זה הופך להיות פינת אשפה בקצה כל רחוב, ולזה אנחנו לא מוכנים. אני אומר לכם, אני 24/7 בעירייה עובד, כשנכנסתי לתפקיד לא ידעתי מה הגודל ומה ההיקף. אבל אני אומר לכם, אני מסתובב לא מעט בשבתות, בסופי שבוע, בימי ששי, ואני אומר לכם, זה נראה רע.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

חברים, בואו נעשה רגע סדר, אם יש פה שאלות נוספות נעשה סבב שאלות אחרון, ואז איתן ידבר על כל הנושא של החינוך וההסברה, כי אנחנו היום קצת יותר קצרים בזמן. החברים פה רגילים שכל ישיבה של הוועדה זה בין שעתיים וחצי לשלוש, אבל היום אנחנו בשאיפה לסיים את הישיבה קצת לפני. שאלות?

מר יונתן ברזילי:

אני גר שנתיים כבר בתל אביב, שנה בכיכר ביאליק, ומה שאני רואה שם זה שבפחים הכחולים, אלה שמגיעים לאסוף לא ממיינים את זה. הם פשוט זורקים, גם את הפח הכחול וגם את הפח הירוק, לאותו מיכל פשוט. אפילו לא מפנים אותו מתוך הפח, גם אם נגיד שהם באמת היו רוצים והם רואים שיש שם שקיות או פלסטיקים, הרי שאין שם איזה פינוי. ההערה שאני רוצה לתת, חוץ מנקודת ההסתכלות שיש לי פה, זה שאולי צריך לשים דגש על שיח גם עם החברה הקבלנית, שהיא באמת עושה את העבודה שלה, החברה שכאילו באה לפנות את הנייר.

מר אמיר אלירן:

אני רק רוצה להשלים את התמונה, שבאותו מקום, הפח הכחול, אנשים זורקים בו בעיקר לא נייר. לדעתי זאת הסיבה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה לא כל כך מדויק מה שאתה אומר.

מר ארז ניסים:

מי שמפנה את הכחול זה עובדי עירייה ולא קבלן. עובדי העירייה יש להם אינטרס לאסוף כמה שיותר כי הם מתוגמלים ככל שהם אוספים יותר. זו שיטת השכר. ולכן, ככל שיש להם יותר משקל והם מביאים יותר משקל למחזור והמחזור יותר טוב, הם מתוגמלים. זה חלק מהתמריץ שאנחנו רוצים שהעובדים שלנו יאספו ולא יהיו אפאטיים. כי אם אתה אומר להם – זה גלובאלי, תיקחו או לא תיקחו – אין לו משהו שמניע אותנו, אין לו drive. זה בעניין הזה. אם אתה רואה שאותו דחס מגיע והוא בלי להסתכל, ואתה צופה ורואה את תחילת התהליך, והוא לוקח בלי להסתכל ואתה צופה ורואה, אני אשמח שתתקשר אלי ותעדכן אותי. באמת, אני אשמח. זה לא אמור להיות. אם זה קורה – אני אשמח לדעת.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

כיוון שעובדי העירייה והמשאיות העירוניות הן אלה שמפנות גם את הפחים הירוקים וגם את הכחולים לצורך העניין, האם כשעוברת משאית שהיא מפנה רק פחים כחולים של עיתונים, האם יש עליה איזה שהוא סימון או איזה שהוא שלט שהיום היא מפנה עיתונים?

מר ארז ניסים:

זו אותה משאית. אנחנו אחת לשבוע מפנים את הכחול. זו אותה משאית שבבוקר היא אספה פסולת רגילה. אנחנו לא נרכוש עכשיו.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

לא, אל תרכוש, אבל אני יודע מה אתה יכול לעשות. אני אגיד לך מה אתה יכול לעשות, כי הרבה פעמים אנחנו מקבלים תלונות – מה, עברה משאית אשפה והיא אוספת עכשיו ניירות, ואנחנו לא מאמינים במחזור כי שמים זבל יחד עם ניירות. לכן היום יש מן מגנטים כאלה גדולים, אפילו מורים לנהיגה שמים את זה הרבה פעמים על הרכבים שלהם, מגנטים גדולים שכתוב עליהם איזה שהוא מסר, ואז אתה יכול גם להסיר את זה ולשים את זה.

מר ארז ניסים:

אני קונה את זה. זה יבוצע. בפעם הבאה נציג לכם תמונות שזה בוצע.

איתן בן עמי:

אני חושב שיותר זול לשים ז'קט – עכשיו אוספים נייר.

מר מתן נחום:

אם מכניסים את כל המיכלים למרחב הפרטי, אז מה בעצם עושים העוברים ושבים שאינם גרים שם? כלומר, האם הפיתרון יהיה במוקדים כפי שציננת, במוקדים שכונתיים?

מר ארז ניסים:

במרכזי המחזור. בסוף, כשיש נייר, כי עיקר הנייר מאיפה מגיע? - מהבתים. אני קורא עיתון, אני מסיים. עובר אורח בדרך כלל לא הולך עם עיתון או קרטון לחפש איפה לזרוק, הוא יזרוק את זה בבית. את הקרטון אתה מוציא מהבית. אתה לא הולך פתאום ומחפש ברחוב איפה לשים קרטון.

מר מתן נחום:

אריזות?

מר ארז ניסים:

אריזות, אין סוף לזה. אני אגיד לך, אנחנו עכשיו הולכים לצורך העניין כרגע לפיילוט לסיור בבתי מלון. כי אנחנו חושבים שבתי מלון זה פוטנציאל מאד חשוב בתחום המחזור. אנחנו הולכים למספר בתי מלון, עם התאחדות בתי המלון. והיה דיון אם אנחנו עכשיו אוספים רק מחדרי האוכל, מהמטבחים, או מתחילים לאסוף מהחדרים. הרי מה יש בחדרים בדרך כלל בבית מלון? בדרך כלל פסולת יבשה, אין פסולת רטובה, שזה גם מחזור. יעשו/לא יעשו? מה ה-benefit של זה?

קריאה:

נבדוק איתם.

מר ארז ניסים:

אז אני אומר לך, הסיכוי שזה יקרה הוא שולי, כי בסוף זה באמת התעסקות שהיא מעמיסה תקציבית, תפעולית אל מול עלות תועלת. צריך לזכור שאני לא רוצה בסוף להעמיס תקציבית, כי לעיריית תל אביב יש הרבה מה לעשות עם הכסף, עדיף, אם אתה שואל אותי, שתשקיע את הכסף בחינוך, בתרבות, ופחות להתעסק בלהשקיע בזבל. אם צריך אנחנו משקיעים, העירייה משקיעה המון על מנת שהעיר תהיה נקייה. אבל סוף צריך לראות מה האיזון ואת האיזון הזה אנחנו צריכים לשמור.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

גב' דורית ברכט:

שתי שאלות לוואי לנושא המחזור. בתור תושבת העיר שנולדה במרכז תל אביב, חזרה לפני 5-6 שנים, עדיין אתם מפנים לנו את הזבל ב-15:5 בבוקר. אני חושב שצריך להיות איזה שהוא סדר גודל להעיר את התושבים. למה תושבי המרכז, שיש להם גם את המטוסים מעל הראש וגם את כל הצרות האלה, צריכים להתעורר מכך כל כך מוקדם?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

שאלה שנייה.

גב' דורית ברכט:

שאלה שניה זה הקקי של הכלבים ברחובות, שאני פעם פניתי למזכירה, לא שלך, כנראה המנהל הקודם, והעליתי פשוט את ההצעה שיש מלא סטודנטים בעיר שיכולים לקבל איזו שהיא הכנסה פר קנס, פר זה שהם עושים. לא לשלם להם משהו קבוע, אלא לעשות איזה מבצע כזה, יש מלא בעלי כלבים, במרכז תל אביב זה כלבים ואנשים במספר דומה, ואני חובבת כלבים מושבעת. אבל בכל זאת, הקטע של הלכלוך הזה ברחובות, אפשר להתגבר עליו. ובאמת, בפעולה יזומה מול סטודנטים, לעשות מבצע כזה, והם יקבלו רק פר, מה שנקרא, הצלחה.

מר ארז ניסים:

בעיר יש לנו ביום כמעט 90 מסלולי איסוף, שמהווים בסוף את המערך הזה. כל בוקר אנחנו יוצאים, יש לי 82 דחסים ומנופים שיוצאים. זאת בלי שום קשר לדחסניות שאנחנו אוספים וכל מה שמכנים צפרדעים שאנחנו אוספים. היכולת בסוף להתחיל ולהגיד – אני עכשיו אוסף רק ב-6, אני מתחיל את כל העיר – עוד פעם, זה תלוי בבתי ספר, זה תלוי בעומסי תנועה. לצורך העניין, אם אני עכשיו אוסף אשפה באבן גבירול בשעה 8:30, אני עושה שם מהומת אלוהים. ולכן, זה מותנה בצירי תנועה, במיקומי בתי ספר. אני יכול להגיד לך שבשנה האחרונה, איפה שיכולנו – עשינו. תני לי אחרי זה את הכתובת שלך ואני אבדוק נקודתית.

מר איתן בן עמי:

היתה עתירה והסכימו שעיריית תל אביב צריכה לאסוף את זה מוקדם, אחרת זו קטסטרופה וזיהום אוויר.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה ניהול מורכב, כי כשאני נתקע מאחורי משאית זבל בשעה 8-9 בבוקר, וזה לא רק אני, זה שורה של אנשים שיוצאים לעבודה, תאמיני לי שהם מקללים את העירייה ומרימים טלפון למוקד 106.

גב' דורית ברכט:

זה המסלולים. אבל האזורים האלה שלנו, זה פשוט, תשמע, אחרי 60 שנה אפשר להחליף.

מר ארז ניסים:

אני אבדוק.

גב' דורית ברכט:

ולגבי הכלבים?

מר ארז ניסים:

לגבי הכלבים – קודם כל, מי שמבצע את האכיפה זו הסיירת הירוקה ולא אנחנו. אנחנו אוספים. בסוף. מי שעשה ולא תפסו – אני אוסף. אבל צריך לזכור, גם לי יש כלב ואני חובב כלבים, אבל בסוף בתל אביב יש 25 אלף כלבים. תחשבי שכלב לפחות פעם אחת ביום עושה את הצרכים, ואת מקווה שמתוך ה-25 אלף מקרים כולם יאספו. לצערי, יש לא מעט בני נוער שלא אוספים. בסוף הילד שיוצא בבוקר "צ'יק-צ'אק" להוריד את הכלב וחוזר, אני ידוע את זה כי הייתי מנהל אגף הפיקוח בעיריית חולון לפני התפקיד הנוכחי והתעסקתי באכיפה של הנושא הזה. אנחנו משתדלים, האנשים שלי מונחים לאיסוף. אני יכול להגיד לך שבתל אביב, 70 אחוז מהרחובות בתל אביב מנקים אותם מדי יום – אם עם רכב השטיפה, או עם פועל שעובר עם מטאטא ועגלה ומנקה. 70 אחוז. אין נתון כזה באף רשות, אין נתון כזה. אני תושב מודיעין, מנקים לי בין פעם או פעמיים, במקרה הטוב.

גב' שרה פישר:

ערב טוב. אני שרה, אני גרה בדרום תל אביב. אני רוצה לדבר על הנושא של המיתוג של פחי המחזור. יש כאוס שלם בכל מה שקשור למחזור, חוסר אמון כבד של תושבים, אנשים שלא מבינים – זה כן עובד, זה לא עובד, איך מפנים את זה, לא מפנים. אני רוצה לבקש מהעירייה אם אפשר למתג מחדש את כל הפחים הכתומים והכחולים ולמתג ברמה של, הייתי ממתגת את זה כפניה לילדים. הייתי שמה מדבקות ענקיות, 4-5 מילים,

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

מה שמים שם, בענק, מנוקד. כי מהפכות מתחילות בילדים, בחינוך, דיברת על חינוך. הפחים היום, מעבר ל- מי שיש לו קצת מודעות סביבתית, שמבין שזה פח מחזור, כלל האוכלוסייה לא מבינה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

בואי נעשה הפרדה, בסדר? את אומרת דברי טעם ואני מתחבר אליהם, אבל איתן ידבר על חינוך והדרכה, כי יש פה בעצם חלוקת.

גב' שרה פישר:

אני מדברת על מיתוג מחדש לכל הפחים. הוא אחראי על זה או לא?

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

רגע, אני מסביר. איתן, מנהל הרשות לאיכות הסביבה, תיכף ידבר על כל נושא החינוך בהקשרים האלה גם, ואז הוא ייתן לך איזו שהיא תמונת מצב של מה שקורה ואחר כך תשלימי אם יהיה לך מה להעיר בהקשר הזה של חינוך והסברה.

גב' שרה פישר:

אני דיברתי על מיתוג.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה חינוך והסברה.

גב' שרה פישר:

לקחת מדבקות ענקיות ולמתג אותן.

מר ארז ניסים:

עד לא מזמן מי שהיה צריך להתעסק עם זה הוא אגף תברואה. בסוף העברנו ואיתן לקח למעשה את כל התחום, כי אני הבנתי שאני לא מגיע לזה, לא בגלל שאני עצלן, בגלל שבסוף צריך משהו שיש לו את הזמן לחשוב ולעשות. לכן איתן ידבר על זה, הוא עושה את זה.

גב' שרה פישר:

לא משנה. הדבר הראשון שרציתי לדבר עליו זה מיתוג.

דבר שני – מאד מפריע לי שאני כתושבת דרום תל אביב שאנחנו גם ככה הפח האחורי כי אם אני גרה בבית שלי, המחזור אצלנו לא מגיע, אני מבינה שבצפון תל אביב זה מקום להתחיל, דרום תל אביב זה לא. זה מאד מאד מפריע לי. אין שום הבדל ביני לבין כל תושב אחר בצפון תל אביב ואין סיבה שאני, שיש לי בבית הפרדת פחים, לוקחת היום את הזבל או לחולון או לפה. ואני משוגעת, אני יודעת. אני ממש לוקחת את הזבל בידיים, נכנסת לרכב שלי ועושה את זה.

מר ארז ניסים:

אני אענה. את לא היית בהתחלה, אני בהתחלה אמרתי, אנחנו שיבצנו לפני כחודש רכזי מחזור גם בחבל דרום, גם ביפו, כל חבל קיבל רכז מחזור.

גב' שרה פישר:

למה לוקח לפח זכוכית להגיע?

מר ארז ניסים:

גם בצפון לא שמנו זכוכית בכולם, שמנו רק בחבל אחד. לא שמנו בכל מקום. הזכוכית, כשיגיעו ה-100 הנוספים, יהיה גם בדרום.

גב' שרה פישר:

כן, אבל אני אומרת שוב, זה מחזק את היחס לתושבים של הדרום. אתם רוצים שזה, אבל אצלנו הכול ב-delay, ואני משלמת ארנונה, אני תושבת העיר כמו שאמרתי ב-100 אחוז.

מר ארז ניסים:

אני יכול להגיד לך, לא קשור למחזור, שהמשאבים שאנחנו משקיעים בניקיון בדרום הם הרבה יותר מהמשאבים שאנחנו משקיעים בצפון.

גב' שרה פישר:

אני יכולה להגיד לשבחה של העירייה, שאצלנו באמת משקיעים הרבה משאבים.

מר ארז ניסים:

המשאבים שאני משקיע בדרום וביפו, הרבה יותר מאשר בצפון תל אביב.

גב' שרה פישר:

מסכימה איתך. מרגישים את זה אצלנו בשכונה כל הזמן.

מר אלון אלירן:

זה פשוט לא נכון. יש אצלנו המון המון תושבים. צפון תל אביב זה 200 אלף תושב. זה הרבה מאד תושבים.

גב' שרה פישר:

נקודה אחרונה – עיריית תל אביב היא 'תותחית' עלי' ב-לתת קנסות. אם היא מחליטה על נושא מסוים שהיא התלבשה עליו, אין, זהו, היא עכשיו תראה. אז אני אומרת, קצת חינוך לפעמים עובר דרך הכיס. בן אדם שבא וזורק ומזהם מרכז מחזור הוא עובר חוק, הוא פורע חוק. שימו כמה פקחים.

מר ארז ניסים:

קודם כל בנושא הזה אני אגיד לכם שיש בשורה בעניין. אגף הפיקוח עד לפני שנה, נושא של ניקיון היה תחום מאד שולי בעיסוק שלו. ובשנה האחרונה אגף הפיקוח הכפיל פי 8 בערך במספר הדו"חות בין 2016 ל-2017, רק לעניין הניקיון. לקחו 100 מפקחים מתוך 400 שיש והם מתעסקים בניקיון.

גב' שרה פישר:

אבל גם בהקשר של מחזור ודברים כאלה?

מר ארז ניסים:

לא, בניקיון. אם ראית, יצאנו לא מזמן לקמפיין בנושא ניקיון בכל העיר. אתם רואים את הקמפיין.

גב' שרה פישר:

כן. יפה מאד.

מר ארז ניסים:

ליד כל טמוני הקרקע שיש לנו שמנו – 'לא לזרוק מסביב'.

גב' שרה פישר:

יפה מאוד. מדהים. תעשו את המיתוג הזה גם על פחי המחזור.

מר ארז ניסים:

100 אחוז. אנחנו משקיעים המון בעניין הזה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

סיימנו את החלק הראשון.

דובר:

יש לי שאלה חשובה, כי זה על חומרים מסוכנים שנראה לי שאין תשובות באופן מלא, בייחוד לאחר, לפי דעתי, אי הפיתרון של הסוללות. אין תשובה לאזבסט שזה כמויות לא גדולות שמחייבות את התהליכים. שמנים – פעם היה יותר גרוע, שכל אחד החליף את השמן במנוע, אבל בכל זאת יש גם את הבעיה של שמנים, שלא לומר חומרים רעילים שאנשים מדבירים קצת את הגינה ואת השארית סתם נפטרים ממנה, כי הם לא יודעים לאן.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

סיימנו את החלק הראשון.

אני רוצה להודות לארז. שיהיה לך בהצלחה. שנה בתפקיד וזה המון ומעט, כשזה תלוי מאיזו פריזמה אנחנו מסתכלים.

חינוך והסברה על חשיבות המחזור בעיר תל-אביב-יפו

מר איתן בן עמי:

אני אעשה פתיח (יש לי משהו אישי ואני חייב לצאת כבר) יש פה גם את בל וייס וגם את עינת, שהן שולטות בחומר יותר ממני אפילו.

קודם כל, לנושא האזבסט, חשוב לי להגיד שעיריית תל אביב היא העירייה היחידה בארץ שעומדת בחוק האזבסט. עשינו בשנתיים האחרונות סקר בלמעלה מאלף מבני ציבור, חינוך, תרבות, מקלטים, מה שהיה צריך לקבל טיפול קיבל, מה שהיה צריך להיות מפונה – מפונה. ובקטע הזה אפשר להגיד שאנחנו בסדר. במקביל, פיתחנו מה שנקרא נוהל פינוי אזבסט, יחד עם מחקת שפ"ע שהיא מחלקת הביצוע. אחד המומחים שלי הוא מומחה לענייני אזבסט. וכל דבר שקשור באזבסט – שריפת אזבסט, אזבסט ברחוב – כל דבר כזה, מיד מפעילים נוהל מאד ברור איך מפנים את האזבסט, לפי ההנחיות שהמומחה שלי נותן. הנושא הזה הוא בין היותר מטופלים שיש בעיר.

דובר:

אבל איך האזרח יודע לאן להשליך הפסולת כשהוא מפרק את הגג של המחסן.

מר איתן בן עמי:

בעיקרון הוא לא אמור להתעסק עם אזבסט. יש הנחיות.

דובר:

אמרתי, לא ברישוי בנייה רגיל, אלא בתהליכים הקטנים יותר.

מר איתן בן עמי:

אם הוא אזרח בסדר, אז הוא מצלצל ושואל ואז אומרים לו מה לעשות. ואם הוא לא בסדר, אז אנחנו מגיעים לשם, כי שכנים ראו שהוא מפרק את הגג ויש הרבה מודעות לעניין הזה. אנחנו מגיעים כמעט לכל ערימת אזבסט שיש ברחוב. כל יום יש פה איזה 3-4 אירועים, כולל צווים מנהליים, מחייבים אותם לפנות את זה, איך להתעסק. זה דבר אחד.

דבר שני – בשמן יש חברה בשם פאנדנגו, היא אוספת את השמנים מהמסעדות, מהמפעלים. זה פיקוח מאד טוב, זה גם טוב לעסקים, כי גם הם לא יודעים מה לעשות עם השמן והשמן הזה חלקו הולך,

דובר:

אני מדבר ברמת האזרח. אלה דברים בחוק.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אנחנו קצרים בזמן. ואם אנחנו נעסוק רק בסוגיית השמן לא נספיק להגיע לדברים האחרים. אם אתה תרצה לחדד את זה, לחדד את זה אולי בשיחה יותר אישית.

מר איתן בן עמי:

נכון. צלצל אלי, אין בעיה, ניתן לך את התשובות.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

נעשה את זה בצורה יותר אינטימית.

מר איתן בן עמי:

תחום המחזור, כמו שראובן אמר, עבר רק לאחרונה בתחום החינוך וההסברה אלינו. אנחנו עובדים בשיתוף פעולה עם אגף תברואה כדי ליצור סנכרון בין החינוך וההסברה שגם את מדברת עליה בבתי הספר, לאוכלוסייה בכלל לתושבים בתל אביב, לבין היכולת והתפעול של אגף תברואה לאסוף את זה. כי אם אני אעשה פרסום לכתום בדרום העיר, אז לא עשיתי שום דבר. חייב להיות סנכרון בין המערכות. זה משהו שאנחנו עובדים עליו בשני מישורים:

מישור אחד הוא המישור של התושבים. בין הרצון שלנו באמת לפנות מדרכות ושלא יהפכו למקומות של אשפה ולאסוף את המחזור בבתים הפרטיים, שיש כמה רעיונות שאנחנו מפתחים אותם פה, ומרכזי מחזור, זה בצד אחד עם הפנים לתושב, לאזרח כמוני, שלא יילכו לזרוק שום דבר שהוא לא במקומו. ואנחנו צריכים לשמור, זה גם תפקידנו אנחנו, גם בל שהיא אחראית על התחום הזה ספציפית וגם עינת שאחראית עליה, לוודא יחד עם אנשי המחשוב של העירייה ואנשי אגף תברואה שהאתר שלנו תמיד יהיה מעודכן, שמי שרוצה מידע נכנס, אומר – או קיי, הפח לא היה פה, אבל הוא נמצא פה והוא יודע לאיפה ללכת. אז יש סדרה שלמה של פעולות שאנחנו צריכים לעשות בתחום הזה.

פעולה שניה היא, ותיכף אולי גם בל תוכל להראות על חלק מהפעולות שכבר נעשו, גם עם בתי הספר וגם עם התושבים, הצד השני הוא צד שארז התחיל לדבר עליו, זה כל העבודה עם המוסדות. כי אם אנחנו נצליח למשל לעשות את פס המלונות לאסוף כתום, מבחינת מחזור עירוני זה הרבה יותר, אולי אפילו משכונה. ולכן אנחנו הולכים לשם. כבר קבענו פגישה ויש הסכמה של פארק גני יהושע עם פארק דרום, שהם נמצאים בניהול של פארק גני יהושע בכלל, יהפכו לפארקים ממחזרים. יש שם, בלי עין רעה, הרבה מאד חומר למחזור. מנהל הפארק מבין עניין. אנחנו נעשה פגישה ונכניס אותם לתוך העניין. יש לנו פרויקט פה שנקרא 'תו ירוק לעסקים' שסיפרתי עליו. גם הוא נכנס לתוך תחום המחזור. אנחנו עובדים פה כרגע על 3 זרמים אחרים. יש המון זרמים, שגם חלקו קשור לציבור וחלקו קשור גם לציבור וגם למוסדיים. אנחנו עובדים עכשיו על צבעים, צבעי טמבור, מה קרה שנשאר לך? צבעת את הקיר, נשאר לך חצי פח תכלת, מה אתה עושה? כל המטרה היא כל הזמן, זה גם מה שארז הדגיש, איך זה לא יגיע להטמנה, איך זה לא יעבור במשאית דחס, נזרק לחירייה והולך לנו להטמנה. אותו דבר על תרופות שיש בעיר, אותו דבר על תרסיסים שחלקם הם רעילים.

איך אנחנו עושים את זה? יש לנו גם השפעה דרך מה שנקרא, אנחנו תחנה בהיתר עסקים, אנחנו יכולים להכניס להם הנחיות לשם, כמו שהיום מפנים צמיגים. כל המוסכים יודעים מה לעשות עם הצמיגים, מה לעשות עם השמן, מה לעשות עם פלסטיקים של רכבים ודברים כאלה. נכניס את ההנחיות האלה. כי נוסף למה שראיתם פה, לשקף שארז הראה על כל הזרמים, יש הרבה מאד דברים אחרים שגם אפשר לטפל בהם. והתפקיד שלנו זה גם לעזור לארז. למשל, הרבה מאד אנשים, אתה נדמה לי הזכרת את זה, רואים פח כתום – זורקים לשם הכול. בסוף מה שקורה, באים לבדוק לנו כאילו מה אספנו מהפחים הכתומים, רואים שיש שם, 20 אחוז? כמה זה?

מר ארז ניסים:

אנחנו נקנסנו על רבעון ב' ו-ג' 50 אחוז ממה שהיינו אמורים לקבל מתאגיד 'תמיר', נקנסנו ואנחנו לא מקבלים.

מר איתן בן עמי:

כי הכניסו לשם דברים שלא צריכים להיות.

מר ארז ניסים:

והתאגיד, מעל 25 אחוז, אם הפח הוא לא בהתאם למה שהוא צריך היות, הוא קונס. לצורך העניין, אתה לא מקבל.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זאת אומרת, אם היינו צריכים לקבל מיליון שקל, קיבלנו חצי מיליון שקל.

מר איתן בן עמי:

נכון. חלק מהסיבה שעיריית תל אביב החליטה להעביר אלינו את ההסברה, נגיד ואנחנו מצליחים אפילו רק להסביר לתושבים, כמו שאת אמרת, בדרכים אלו ואחרות, ובל תראה לך איך התחלנו לעשות את זה כבר - אני אומר, אם אנחנו רק נצליח 20 אחוז, 30 אחוז, 40 אחוז לשפר, שאנשים יבינו, זה מאות אלפים שהעיר לא תצטרך לבזבז ואנשים יבינו מה הם רוצים. אגב, אחד הרעיונות לך, למשל, אם הילד שלך בבית הספר, יכול להיות שאחד הפרויקטים שאנחנו מתחילים לעבוד עליו, שיהיה כמו ילד או שני ילדים אחראים בבניין, ואז הם יודעים שהם סוללות, והתושבים יודעים שיותם, הילד מכיתה ד', הוא זה שאחראי על בטריות, אז מדי פעם מעבירים את זה אליו והוא לוקח את זה לבית הספר וגם הוא מרגיש שהוא עושה משהו. יש הרבה פיתרונות שאנחנו מתחילים לדבר עליהם, חלק כבר יושמו, גם בנושא פסולת אלקטרונית וסוללות. כבר ממש

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

הצבנו מיכלים בתוך בתי הספר, בתיאום עם בתי הספר, עם תברואה, עם התאגידים שאוספים, עם כל החששות למי ייכנס ויאסוף אותם מבית הספר. כל הדברים האלה זה מערכות משולבות. אבל אני חושב שהעיר נמצאת במקום נכון. א', שארז נכנס, ובאמת, אתם יכולים להבין שיש פה אדם שמבין עניין ויודע איך לנהל את המערכת. אנחנו ניכנס בתחום שלנו ונסנכרן תחומים שעד היום היו קצת פחות בפרונט. ואני מקווה ומאמין שביחד נצליח להגיע לאחוזי מחזור, אמנם לא נגיע למדינות סקנדינביה כרגע, אבל בוא נעלה לכיוון ה-30 אחוז, 35 אחוז, ובמהלך השנים הקרובות זה יהיה הישג מאד גדול לתל אביב.

אם יש איזו שאלה ספציפית. אם לא, אני מציע שכל תראה את המצגת הקצרה שהצגנו. אני מתנצל מראש, אני חייב לרוץ, זה משהו פרטי שלי.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

גב' בל וייס מהרשות לאיכות הסביבה הולכת להציג עכשיו את התוכנית ההסברתית ההתחלתית של הסברה ופעילות של מה כבר נעשה ומה הולך להיות ב-2018.

תודה רבה לכולם. בבקשה בל.

בל וייס:

אני מרכזת את התחום של המחזור פה ברשות. אני רק אציין שהתפקיד שלי הוא חדש ואני פחות מחודשים כאן, עינת היא המנהלת שלי והיא בקיאה ויודעת בדיוק מה היה. אני אתחיל ממה שהיה ב-2017 ונתקדם ל-2018.

חילקנו את זה למספר קטגוריות שאנחנו עובדים כאן ברשות. הקטגוריה הראשונה היא מה קורה בתחום החינוך הפורמאלי. בתחום החינוך הפורמאלי יש תוכנית רב שנתית לצמצום תביעת הרגל האקולוגית, שנעשית ב-50 בתי ספר יסודיים בעיר. יש ממש תוכנית סדורה, עם אנשי חינוך, שנקראת מובילות ירוקה בעיר, ובעצם נעשית עבודה לאורך כל השנה.

לגבי מחזור נייר – נפרסו מיכלי אצירה לנייר בעשרות בתי ספר יסודיים בעיר, שעברו תהליך חינוכי, ובאמת התחום הזה מקודם שם.

הפחתת פסולת – יש תוכנית שהיא באמת תוכנית של צרכנות אחראית. כלומר, לפני שאנחנו מגיעים למחזור ולפני שאנחנו מגיעים לפיתרונות הקצה, קודם כל לנסות להימנע מצרכנות יתר שכולנו חוטאים בה. לעבוד על הבעיה מהשורש.

מחזור של פסולת אלקטרונית ופסולת סוללות שככה עלתה פה כבר – עכשיו אנחנו בתהליך שבו יחולקו מיכלי אצירה בבתי ספר, שיעשו גם תוכנית חינוכית ותוכנית הסברתית, וגם יוצבו ממש מיכלים של איסוף פסולת

אלקטרונית בתוך שטח בית הספר וככה תלמידים יוכלו להביא פסולת במקום שההורים יילכו למרכזים מרוחקים.

מחזור אריזות – באמת נעשות פעילויות חינוכיות לכל הגילאים בשיתוף עם תמיר. אני אגיע בהמשך לאיזה פעילויות נעשות ומה אנחנו צופים לשנה הקרובה.

צמצום של פסולת מזון – יש כאן ברשות תוכנית שנקראת 'בתיאבון' – זו תוכנית שבעצם גם נכתב מדריך במסגרת התוכנית הזאת וגם נעשות פעילויות גם של צמצום פסולת מזון וגם של הכנסה של מזון בריא, וחינוך הילדים מגיל צעיר לאכול מזון בריא יותר. אתם יכולים לראות כאן תמונות מאירוע של ה'דיגיטף', שהיה חניכה של ה'דיגיטל' לתינוקות ופעוטות. ובאמת להכניס את הנושא של מזון בריא כבר מגיל אפס.

בתחום הקהילה – יש את הפרויקט של שכונות מקיימות בעיר, שבמסגרת הרשות יש 7 שכונות מקיימות שכבר נמצאות היום. יש כאלה שהן בתהליכים. זה פרויקט שהולך ומתרחב כל הזמן. תחום הפסולת הוא אחד מערוצי הפעולה שמדוברים שם. נעשית עבודה של צמצום צריכה והוספת מתקני מחזור, אני אדבר עליהם בהמשך, שגם עלה כאן. ביד אליהו וברמת ישראל ביצרון, התושבים יזמו יחד עם אגף התברואה הוספה של מיכלי אצירה למחזור בשכונה. יש להם פרויקט שנקרא 'מיחזוריות', שזה מחזור עם אחריות. נעשות שם פעולות מאד יפות. זה מדף הפייסבוק, לראות מפגש של התושבים עם אנשי העירייה, יש ממש דו שיח ורצון להתקדם.

תוכנית הקומפוסטציה שגם עלתה כאן – יש בשכונות המקיימות, במעוז אביב ובעוד שכונות זה כבר נכנס, קומפוסטרים.

מפות קיימות שכונתית – התושבים בעצם יזמו איזה שהוא מהלך של ממש הוספת כל מתקני המחזור בשכונה וליצור מעין איזו שהיא טבלה ליידע את תושבי השכונה. אתם יכולים לראות גם תמונות שנעשית עבודה עם הקהילה וכולם ככה לוקחים חלק.

גב' שרה פישר:

אין עוד אפליקציה כזאת בעיר? אפליקציה עירונית לנושא המחזור, שכן אדם יידע אם הוא רוצה למחזר משהו.

בל וייס:

יש עכשיו את האפליקציה החדשה של 106 פלוס.

מתן נחום:

גם זה וגם הייתי שמח לדעת אם יש מפות של קומפוסטרים בעיר.

גב' עינת גפן סגל:

תיכף אני אתייחס לזה.

בל וייס:

מחזור אריזות, בשיתוף תאגיד תמיר, נעשו פעולות הסברה של door to door. שוב, זה במקומות שיש בהם את הפחים הכתומים. נעשו פעולות בבתי הספר – אני אגיע לזה בהמשך. תוכנית 'בתיאבון' של צמצום פסולת – היה איזה שהוא שיתוף פעולה עם התוכנית והמעבדה לחדשנות של TNS. בדיוק אתמול היה לנו כנס ש-TNS ארגנו, לסגור את שנת הפעילות האחרונה של המעבדה, לראות איך התקדמו, איך מתקדמים משם, ויש התקדמות בהרבה מאד מישורים בתחום הזה. וגם 'בתיאבון', שאחד הבחורים של התוכנית הזאת (עם החולצה הבורדו) וחברי התוכנית שימשו כמנטורים ושופטים ב-**אטטון** שכנס עשו לפני כמעט שנה. ובאמת לחשוב על איזה פיתרונות טכנולוגיים, אפרופו הטכנולוגיה, אפשר לעשות כדי להתקדם עם תוכניות מהסוג הזה.

במגזר העסקי יש את התוכנית 'תו ירוק לעסקים' של הרשות. 40 עסקים הוסמכו, הרבה עסקי מזון כרגע, שזה מסעדות, בתי קפה וברים, נעשתה איתם עבודה במסגרת פרויקט שנקרא 'תו ירוק לעסקים' ובמסגרת הפרויקט הזה תחום המחזור נכנס מאד חזק. גם הפרדה ומחזור כתנאי לקבל בכלל את התו הזה. מחזור שמן, שגם עלה פה, איסוף על ידי חברה חיצונית, שבעצם יש להם מיכל והם ממלאים אותו וקוראים לאיסוף. הפחתת צריכה – אז גם, העסקים בתו הירוק, יש להם מגוון פעולות שהם צריכים לעשות בתחום של הפחתת צריכה כשהם נכנסים לתו הירוק. אחד מהם שהזכרנו פה, זה הזמנת סחורה בארגזי פלסטיק במקום בקרטונים, שגם הם מחויבים לטפל בקרטונים שלהם כשהם משתמשים בקרטונים. צמצום חד פעמי בעסק ב-take away וכו', במקום לתת ישר קשים, סכו"ם, מפיות וכל דבר שאנחנו מכניסים תחת חד פעמי, אז יש הפחתה. והרבה פעמים לא מציעים בכלל לאנשים, אלא רק אם בן אדם מבקש, וככה חוסכים הרבה מאד. הפחתת צריכה בפסולת להטמנה – גם עסקים שהם עסקי קונדיטוריה, שיכולים להעביר שאריות מזון, מעבירים גם שאריות מזון לעמותות. שימוש חוזר – גם, רוב העסקים בתו עושים שימוש חוזר בחומרי גלם, בריהוט יד 2, חיפוי עץ ממוחזר וכו'. כלומר, מה שאפשר לאמץ יד 2, גם זה נעשה.

במסגרת שיתופי פעולה עם מערכת החינוך – קבוצת המובילות הירוקה שהזכרתי קודם בבתי הספר, עובדים עם חלק מהעסקים האלה, ובעצם אוספים לדוגמא פסולת של קפה וממנה מייצרים דשן ומנסים לעשות פעולות לחיסכון. וקומפוסטציה של פסולת אורגנית, שגם בחלק קטן מהעסקים גם כן מכניסים. זה היה סיכום של מה שנעשה עד עכשיו. אולי אני אענה על שאלות תוך כדי על מה שאנחנו מתכננים ל-2018.

מר ראובן לדיאנסקי-היו"ר:

יש למישהו שאלה לגבי 2017?

גב' שרה פישר:

הכובע השני שלי, חוץ מזה שאני תושבת דרום תל אביב, אני מחנכת פה בבית ספר מאד קרוב, בית ספר יסודי הר נבו ליד הבית הישראלי, ואצלנו בבית הספר אני מובילה תוכנית שנקראת 'אפס זבל'. יש לנו קומפוסטר שמתנהל בצורה מדהימה, גם לחדר מורים הכנסתי, חדר המורים אצלנו כבר רובו רב פעמי. בית הספר שלנו כאילו, אני לא מקבלת על זה תמורה, אני עושה את זה מנשמת.

רציתי לשאול שני דברים: א', הנושא של האפליקציה הוא כל כך basic, למה אי אפשר לעשות פה בעיר תחרות עירונית לבני נוער, מי מפתח את אפליקציית המחזור הטובה ביותר? ולהציע פרסים כספיים. בני נוער הם התותחים הכי גדולים באפליקציות, להציע תמורה כספית, זה יגרום להם להתעסק בנושא. אני אומרת את זה כמישהי שעובדת בחינוך 10 שנים, גם בקידום נוער עבדתי, גם במערכת הפורמאלית. העירייה מפרסמת את זה, פרסים כספיים, הם יעשו עבודה יותר טובה מכל חברת פרסום, זה יגרום להם להתעסק.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

הצעה טובה.

גב' שרה פישר:

כל מה שאני אומרת אני גם מיישמת אצלי בבית הספר. אני הכי באה מהשטח של החינוך. דבר שני – הראיתם שעסקים מקבלים תו ירוק. לא שמעתי אפילו benefit אחד שיוצא לעסק. בבקשה, תציעו – עסק כזה מקבל "20 אחוזים בארנונה". כי אני רואה מה הוא נדרש כדי לקבל את התו, אבל לא ראיתי שום סיבה שישתלם לכבודו לעשות את התו.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

שרה, הם יפרטו לגבי הפרויקט הזה. זה פרויקט שמתקיים שנה שניה ויש שם קבוצה לא קטנה של עסקים ששווה להם והם יסבירו. עינת תסביר למה זה שווה להם.

גב' שרה פישר:

אני חושבת שאם העירייה תפיץ את זה שעסק עם תו ירוק מקבל אחוזי הנחה בארנונה, כי זה 'מקל וגזר'. זאת ההצעה שלי, בעיני זה יעבוד. בכל מקרה, אני אשמח בבית הספר שלנו ליישם כל פרויקט, וכבר אמרתי, אצלנו יש קומפוסטר להפרדת נייר והפרדת פח כתום, וחדר מורים שלושת רבעי אקולוגי, ואני באה מ-10 שנים עשייה בתחום.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

נחזור עכשיו ל-2018. אני עצרתי את ההצגה על מנת לשאול אם יש למישהו איזו שהיא שאלה לגבי התוכנית שהיתה ב-2017. אם אין, הם יציגו את תוכנית 2018 ובסוף או תוך כדי אפשר יהיה לשאול לגבי כל דבר ועניין. יש לך על 2017?

מר אלון אלירן:

כן. הבנתי שחלק מהפעילות היתה בבתי הספר. חלק גדול מהתושבים הם או חברי צעירים רווקים או קשישים, והם לא קשורים לבית ספר. האם הם יכולים להשליך את הסוללות או כל מיני דברים גם כן, או שאסור להם להיכנס פנימה?

גב' עינת גפן סגל:

בבתי הספר אנחנו עושים מסלול אחד של פעילות, שזה במסגרת של המובילות ירוקה ויש לזה באמת את קהל היעד. יש לנו חוץ מזה מסלולים נוספים שהם בקהילה. זה במרכזים הקהילתיים ובמסגרת של שכונות מקיימות. לגבי הסוללות ספציפית, שוב אנחנו אומרים, זה כרגע בתהליך ההכנסה של המיכלים. ברגע שזה יוכנס גם למרכזים הקהילתיים, לקהילה תהיה לזה נגישות. אנחנו מודעים לזה שבית הספר לא תמיד פתוח. אנחנו למשל חושבים על אפשרות לעשות בגדר החיצונית של בית הספר, שהיא גם משתפת את בית הספר וגם כלפי חוץ לקהילה. אנחנו מודעים לזה וזה יהיה חלק מההתארגנות. לוקחים בחשבון את כל הסוגיות האלה, אבל הפעילות שלנו מול הקהילה היא במסגרת שהיא לא במסגרת בית הספר אלא במסגרת השכונה המקיימת או המרכזים הקהילתיים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אפשר להציג את 2018 ואז אני אפשר שאלות.

גב' עינת גפן סגל:

ואז אני אתייחס גם לקומפוסטציה ולנושאים הנוספים.

בל וייס:

במקרה השבוע הכנתי מסמך על תו ירוק לגבי החיסכון. 40 העסקים שקיבלו את התו הירוק ב-2017 חוסכים למעלה מ-850 אלף שקל בחשבונות החשמל והמים. 650 טון של גזי חממה, זה לסביבה. 3,700 הובלות של סחורה לעסק, שזה חיסכון תעבורה, זיהום אוויר, דלק, שעות עבודה. 25 טון שאריות מזון ופסולת אורגנית. למעלה מ-2.5 מיליון מוצרים חד פעמיים.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
 חבר מועצה והנהלת העיר
 יו"ר הועדה

גב' שרה פישר:

את עוד לא שכנעת אותו.

בל וייס:

אבל זה כסף.

גב' עינת גפן סגל:

השורה התחתונה זה שלעסק יש אינטרס כלכלי לעשות את זה וגם בסופו של דבר אינטרס חברתי, זה בא ממנו. העיר לא יכולה לתת הנחה בארנונה, כי זה לא משהו שתלוי בה, זה חוק מדינה וזה לא תלוי בה.

גב' שרה פישר:

העיר לא יכולה לתת הנחה בארנונה?

גב' עינת גפן סגל:

כן. זה עניין שתלוי במשרד הפנים. העיר לא סוברנית להחליט את הדברים האלה. אנחנו כן, בתמריצים שאנחנו יכולים לעשות מול העסקים, אנחנו מנסים לקדם גם ברמת הפרסום, גם ברמת ההטבות שאנחנו יכולים לשלוט בהן. ועובדה, יש לבתי עסק אינטרס לעשות את זה, פונים אלינו לא מעט. ויש לנו גם הרבה שהם כבר נמצאים בתהליך.

דובר:

אם כבר יש פה עניין תדמיתי שאולי יש לו ערך שיווקי מסוים. צריכים לבדוק את זה.

גב' עינת גפן סגל:

נכון. יש לזה ערך.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

לגבי הארנונה, רק משפט אחד ואנחנו נמשיך. חדשות לבקרים, בכל דבר ועניין, מעלים את הסוגיה של – בואו נבקש לצורך העניין מהמגזר העסקי להשתתף במשהו, כתמורה ניתן לו הנחה בארנונה. הרשויות המקומיות בישראל, יש 257 רשויות, לא רשאיות על פי חוק לתת הנחות בארנונה, הן צריכות לפנות למשרד הפנים ורק שר הפנים מחליט האם לתת הנחה כזו או אחרת. וגם, אם הוא נותן, זה בנסיבות מאד מיוחדות וזה מסלול

שהוא לא מסלול שבכלל אנחנו יכולים להשתמש בו. אין הנחות בארנונה ובטח ובטח לא בסמכות העירייה לתת.

גב' שרה פישר:

אני מופתעת, כי אני באה מעיר במקור ששם 80 אחוז זה הנחות בארנונה, אבל לא משנה.

גב' עינת גפן סגל:

אבל זה הנחות שמוכרות בחוק. זה משהו אחר לגמרי.

גב' שרה פישר:

השאלה אם אי אפשר לחוקק חקיקה, כי גם את החוק קבעו בני אדם.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

טוב, בואו נמשיך. לפני הנחה בארנונה בחקיקה, לעסקים בפרויקט של עיריית תל אביב בלבד בתו הירוק, יש שורה ענקית של צרכים שיבואו ויעלו רשויות מקומיות כאלה ואחרות לצורך חקיקה למתן הנחות בארנונה באלף ואחד נושאים אחרים. זה לא ישים. אבל, רעיון.

גב' שרה פישר:

אני לא מאמינה שיש משהו לא ישים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אנחנו רוצים להמשיך. 2018.

גב' בל וייס:

עצם זה שהתפקיד שלי נוצר ו-6 רכזי מחזור עומדים להיכנס וראש תחום מחזור, בעצם הרצון לבסס שיתוף פעולה בין הרשות לאיכות הסביבה לאגף התברואה ולתת באמת איזו שהיא חבילה כוללת של גם איפה לשים את הדברים וגם איך לשים אותם, ולהסביר לתושבים ולחנך ולעשות עבודה קהילתית, בית ספרית, ובעצם מקיפה. וכמו שאיתן גם הזכיר וארז, הזכרתם את העסקים, בתי מלון – השאיפה היא באמת לקדם את התחום גם בפן המוסדי ובמתחמים. במסגרת התו הירוק גם הרצון הוא להתפרס על משרדים ובתי מלון ולעשות גם שם עבודה. וכמו שאיתן הזכיר, גם פארקים, שזה גני יהושע ופארק דרום, ובאמת להרחיב.

בחינוך הפורמאלי – להמשיך את התוכנית הרב שנתית לצמצום טביעת הרגל האקולוגית. בנושא של חנוך והסברה בנושא של הפרדה ופסולת אלקטרונית – אז באמת, ברגע שיפרסו את המיכלים החדשים, בעצם גם תהיה תוכנית הסברתית. ובפריסת מיכלי אצירה לפסולת טקסטיל, מחזור בבתי הספר, שזה גם משהו שעובדים עליו עכשיו, באמת איך לשים את המיכלים בבתי הספר ככה שתהיה נגישות גם מבתי הספר וגם מחוץ לבתי הספר. וכמו שארז אמר, שתושבים יוכלו להשתמש בזה.

בחינוך החברתי ערכי – הפחתת צריכה ומחזור ב-מנ"שים, שזה מרכזי נוער שכונתיים, במרכזי הצעירים ובתנועות הנוער. כלומר, כל הנושא של החינוך הבלתי פורמאלי. היה פיילוט לשימוש בקרטוניות, אתם יכולים לראות את קרטוניות המחזור, לשימוש באירועים, והחלטנו לאמץ את זה גם ל-מנ"שים ולמרכזי צעירים ובהמשך גם למשרדים, שבעצם כבר ברמת המשרד יהיה אפשר להפריד את הפסולת ואחרי זה להעביר אותה לזרמים שונים. זה גם מעלה את המודעות להפרדת פסולת וגם לשמור באמת על עיר נקיה, שזה מתכתב עם הרצון העירוני.

פעילות חינוכית בשיתוף תאגיד תמיר – כמו שאמרתי שאני אגיד בהמשך, כבר הוזמנו הצגות ל-79 גני ילדים שבאזור שלהם יש פח כתום. החינוך מתחיל כבר, כמו שאמרנו, מגיל אפס, גם גני הילדים. זה עובר לבתי הספר היסודיים, עם ימי שיא ופעילות חינוכית בנושא של מחזור אריזות. לחטיבות הביניים והתיכונים יהיו חדרי בריחה ייעודיים, שזה משהו שמתכתב עם מה שבני נוער אוהבים עכשיו. הצגות גם בהמשך. וממש לפני כמה ימים עדכנו את תוכנית הפעילות החינוכית הסברתית, בשיתוף תאגיד תמיר, כי גם הולכים להיפרס עוד פחים כתומים וככה להגדיל את התקציב של ההסברה.

בקהילה – שימוש בקרטוניות ממותגות להפרדת פסולת לזרמי מחזור, כמו שאמרתי, באירועים עירוניים. הפחתת צריכה ושימוש חוזר – גם פה נעשית הרבה מאד עבודה של להגיע באמת לרמה של לפני שאנחנו מגיעים למחזור מה אפשר לעשות. אז אירועים קהילתיים כמו שוק קח-תן שנעשו וימשיכו להיעשות. קפה תיקונים, שזאת יוזמה יחסית חדשה, שהרצון הוא להרחיב אותה כמה שיותר, שבעצם אנשים יכולים להביא דברים שהם לא צריכים יותר או דברים שהתקלקלו והם רוצים באמת לתקן – אם זה בגדים, אם זה חפצים שונים, צעצועים של ילדים, כל דבר שאפשר בעצם למנוע ממנו להגיע לפח.

ולשאלתך הראשונה – השקת מרכזי המחזור העירוניים, גם ארז דיבר על זה, לעשות איזו שהיא תוכנית הסברה וחינוך מקדימים לשינוי תשתיתי בעיר, כי זו בעצם הולכת להיות תשתית חדשה. ובעצם נבחרו כבר שתי שכונות לפיילוט, שזה הדר יוסף ויד אליהו, שזה שכונות מקיימות, שנמצאות בתהליך מתמשך וארוך. ובעצם מרכזי המחזור ייראו כך, שיהיו 4 זרמים – עם שילוט, עם תמונות, עם מה יש שם, עם הסברים חיוביים של למה לעשות את זה. אנחנו בדיוק עובדים על איזה מסרים לשים שם, איך לעודד את התושבים לעבור ליד המקום הזה ולא להתעלם ממנו. ובאמת זה תהליך הסברתי.

גב' שרה פישר:

אבל זה לא ממותג ידידותי לילדים. ילדים הם אלה שקוראים את הפתקים והם אלה שגורמים לזה. בדיוק על זה דיברתי איתך, למתג את זה שזה יהיה קליל ושילד יקרא את זה, שזה יהיה מנוקד. ילדים קוראים כל דבר והם אלה ששואלים ואומרים, הם מסבים את תשומת לב ההורים. בדיוק על זה דיברתי.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

ילדים הם מחוללי פעילות בהקשר הזה.

גב' בל וייס:

חלק מהעבודה היא באמת לחשוב איך להנגיש את זה לבתי הספר שנמצאים בקרבת המרכזים האלה.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אולי לא רק לנתב, אולי לעשות איזה שהוא כתב, איזה שהוא פונט כזה שהוא יותר קורץ לילדים.

גב' שרה פישר:

זה צריך להיות ממש, שזה יראה לילד כמו דף בספר.

קריאה:

ריבוי שפות. זה חשוב מאוד ריבוי שפות.

גב' שרה פישר:

והמדבקות האלה על הרצפה, הן גם מוסיפות.

גב' בל וייס:

אני חייבת להתייחס לזה, כי זה משהו שעלה.

מר אלון אלירן:

כאן במרכז העיר, אני מבין שיש המון דירות שהן למעשה AIR BNB, שהן למעשה סוג של בית מלון. יש את חגית אוריין, אתה בטח מכיר אותה היטב, שהבנתי שבאזור שלה יש המון תיירים והיא אומרת שהיא מעירה להם איך להשליך את הפסולת, אז צריכים לחשוב על דרך שבה אפשר להסביר גם בשפות זרות – האם זה

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

הכול פח, או שאולי בדרך אחרת שתייר חשוף אליה, אני לא יודע. אבל הבנתי שיש לא מעט דירות כאלה שהן למעשה סוג של בית מלון מאד גדול, כמה אלפי דירות.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

מלבד הכיתוב יש אייקונים או ציורים שהם מספיק יהיו ברורים. אם אתה שם לצורך העניין ציור של דף עיתון, אני חושב שכל אחד יבין שכשיש ציור של עיתון, זה אומר שזה פח לניירות. או כשיש איזה שהוא בקבוק, ישימו את הבקבוקים בפח.

מר אלון אלירן:

אני מבין, אבל היא אומרת שלא, אז קטונתי.

גב' בל וייס:

יש אייקונים בינלאומיים.

גב' עינת גפן סגל:

אנחנו לוקחים לתשומת ליבנו את ההערות האלה, גם שלך, זה עדיין בעבודה, זה עוד לא סופי.

גב' שרה פישר:

זה נראה נהדר. אבל על הצבעוני, אז זה מעולה שכתוב ב-3 שפות למעלה ואת הצבעוני הייתי, כמו שהיא אומרת, מנגישה לילדים.

גב' עינת גפן סגל:

כן, הצבעוני זה הצבעים המוסכמים של ההפרדה וכל הקונספט הולך להיות כזה שזה יהיה מרכזי מחזור. השינוי הוא שינוי חשיבתי שצריך לעשות אותו בעיר.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

יש עוד משהו?

גב' בל וייס:

כן. רק על עסקים וזה נראה לי האחרון – הפחתת צריכה ושימוש חוזר בטקסטיל, גם, הנושא של כלכלה מעגלית של בעצם חיי מוצר מלאים. מציאת שימושים חדשים לפני ובמקום השלכה לפסולת או מחזור, וזה גם נעשה בשיתוף עם המרכז לחקר הטקסטיל של מכללת שנקר. איסוף ומחזור בגדים – יש לנו באפריל את חודש הקיימות, מסוף אפריל עד סוף מאי, שגם בו הרבה מאד יוקדש לנושא של איסוף בגדים ובכלל קפה תיקונים וכל הרעיון של בעצם איך אנחנו מגיעים לשלב לפני המחזור. הוספת תשתיות מחזור בעסקים שיצטרפו לתו הירוק, כמו שהזכרתי, משרדים ובתי מלון.

גב' שרה פישר:

עוד משפט אחד. פלורנטין – בירת הצעירים, כל היום בפייסבוק של פלורנטין אנשים בוכים למה אין מחזור ומה העירייה עושה לפחים. למה לא להעביר פיילוט אחד בפלורנטין? יש שם מודעות אדירה, בקבוצה כל הזמן מחפשים.

דבר שני, אם יש מצב לעשות פרויקט שכל תלמידי בתי הספר היסודיים בעיר יקבלו קופסאות אוכל מחולקות כמתנה לכיתה א'. כל ילד יקבל את הקופסא, אבל קופסא מחולקת, איכותית. כי ככה זה פחות עם כמות הניילונים ונייר הכסף. אז אם אפשר לעשות פרויקט עירוני ממותג.

גב' דורית ברכט:

ממש מקסים. רעיונות יפים יש לך.

גב' שרה פישר:

אני עושה את זה בבית הספר שלי פשוט ואני עושה את זה בשנה הבאה לכל התלמידים אצלנו. אז אני חושבת שאם עיריית תל אביב תמתג, זאת המתנה של ילד שעולה ל-א'.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

זה גם לא כסף גדול.

גב' שרה פישר:

זה כלום. אבל חשוב להבין מה הקופסא הנכונה לילדים, כי יש כל מיני קופסאות.

גב' עינת גפן סגל:

קידמנו יוזמות כאלה במסגרת בתי הספר באופן פרטי, עודדנו את בית הספר באופן פרטני, לא עשינו את זה באופן גורף. אנחנו יכולים לשקול את זה, זה רעיון מקסים. את צודקת.

גב' שרה פישר:

אני בשמחה, אשמח גם בהתנדבות מלאה, הגם שאני עובדת בשתי עבודות, אני מוכנה לתת לכם רעיונות לפרויקטים שהם באמת מעשיים, 'לתקתק' דברים. כל מה שאני אומרת זה מהשטח ומעבודה מול ילדים בפרויקטים סביבתיים.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אחלה רעיון, באמת. גם זול וגם אפקטיבי. קופסא כזאת זה לא יותר מ-5-6 שקלים.

גב' שרה פישר:

זה פותר להם את הבעיה שאוכלים על הקופסא ובפנים עושים כזה חור קטן, אז יש להם גם מזלג, יש כאלה על הפלסטיק מעוצב, עם לוגו של עיריית תל אביב כמובן, לוגו ירוק.

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

עוד שאלות? אמירות?

גב' עינת גפן סגל:

רצו התייחסות לגבי הקומפוסטציה קודם. אתם מכירים את התוכנית העירונית שיש. בשנתיים האחרונות פחות דגש שמנו על זה, אלא בעיקר ברמת התחזוקה של הקיים. זאת אומרת, מתן מענה לבעיות שצצו, פחות הוספנו. אני כן אדגיש שבמרחב הציבורי יש לנו לא פחות מ-20 אתרים שיש בהם קומפוסטרים ציבוריים, שזה משהו מאד ייחודי, ואני לא מדברת על המגזר הפרטי. במגזר הפרטי יש עלייה, היא עלייה קבועה נגיד. הייחוד הוא במגזר הציבורי, הקומפוסטרים המשותפים.

בזמן הקרוב הולך להיכנס פה עוד רפרנט (אחראי) ברשות לאיכות הסביבה, שאני מקווה שהוא ייקח את זה. הוא עשה בירושלים את כל הנושא של המהפך הירוק, הוא עבד בזה בירושלים, ואנחנו רוצים לתת לו גם את האחריות הזאת פה. אני מאד מקווה שבחצי שנה או בזמן שנשב בעתיד כבר נראה איזה שהוא שינוי שגם יוסיף עוד את הנושא של הקומפוסטציה ולא רק ישמור על הקיים. כרגע אנחנו באמת מתחזקים את הקיים ועדיין עושים לא מעט.

עו"ד ראובן לדיאנסקי
חבר מועצה והנהלת העיר
יו"ר הועדה

מר ראובן לדיאנסקי- היו"ר:

אני רוצה להודות לכל המשתתפים שהגעתם, במזג אוויר לא פשוט. תודות לארז ניסים, מנהל אגף התברואה, ולאיתן בן עמי שנאלץ לעזוב לקראת הסוף וכן לעינת גפן סגל ולבל וייס ולאירוח הנפלא. חברים, יש פה כמה עציצים לקראת ט"ו בשבט, כל אחד שיוצא יוכל לקחת מהם, שיהיה לנו חג שמח.

*** הישיבה נעולה ***